VII. évfolyam, 44. szám

1951. november 1

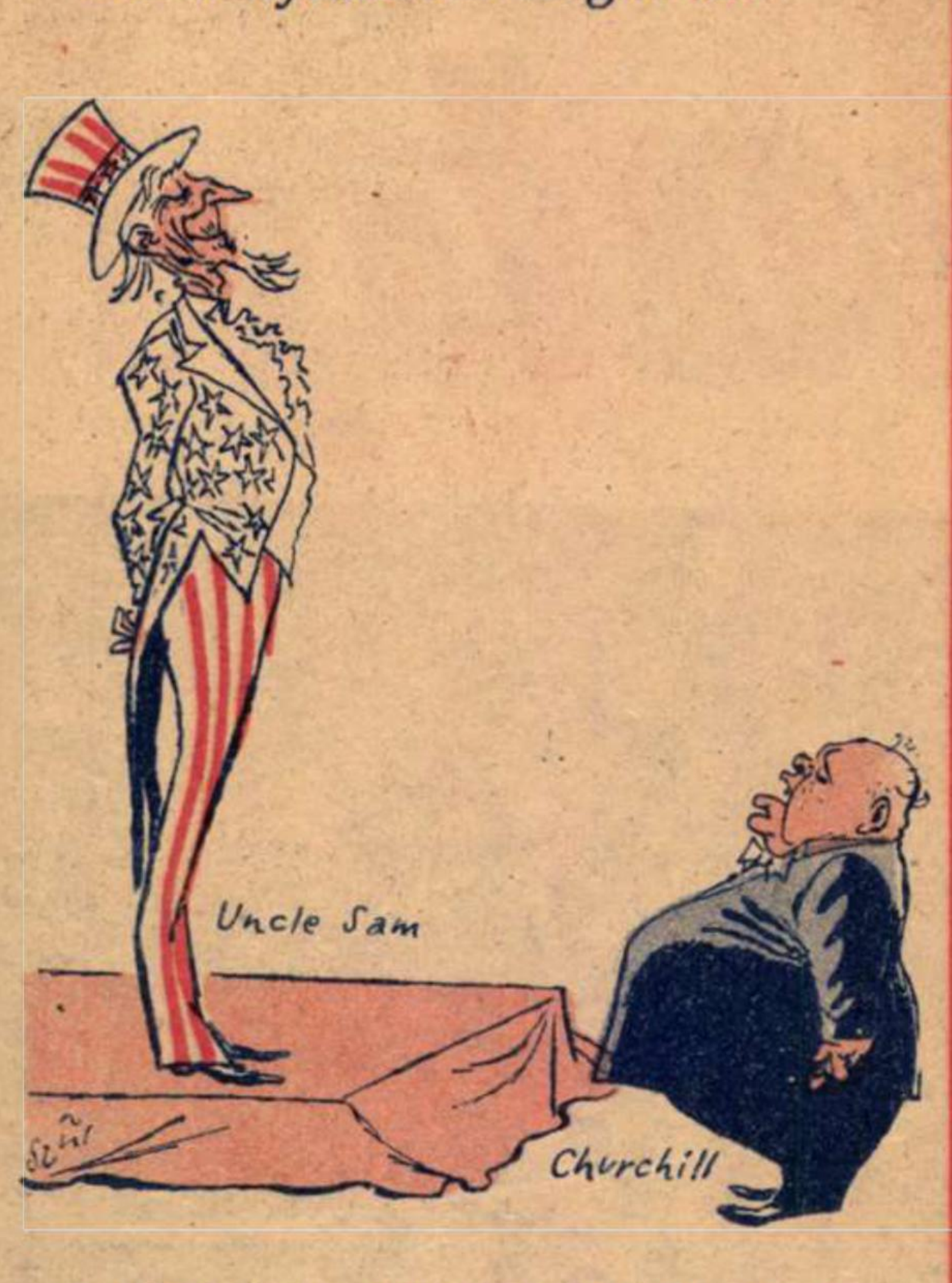
Ludas Matyi

Churchill: Nézze, miszter Mózes... Maga tudja, hogyan lehet száraz lábbal kivonulni Egyiptom
Nem mondaná meg, hogyan lehet száraz lábbal bennmaradni?

70 fillér

Kormányváltozás Angliában

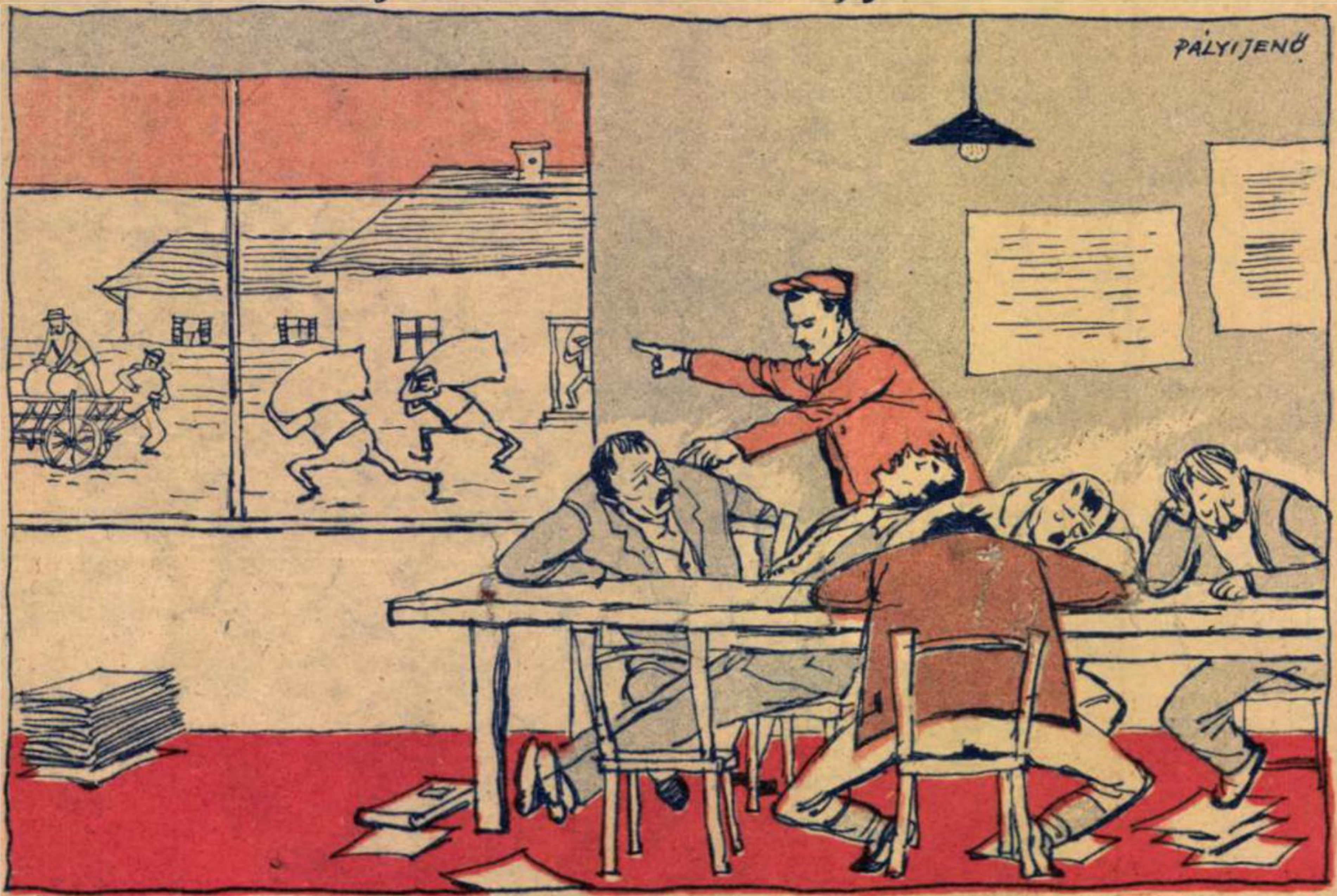
— Főnök úrnak alázatosan jelentem, kinevezték a független Nagybritannia miniszterelnökévé!

A Vatikán: USA támaszpont

Az átalakított pápai korona.

Ilyen tanács van Bogyiszlón

— Elnök elvtárs, viszik a kupecek a kukoricát és maguk alszanak?
— Ejnye már, volt lelke felkelteni, amikor éppen azt álmodtam, hogy nem alszunk . . .

A kulákasszony — meg a beadás

(Végh Erzsébet orgoványi kulákasszonynál, aki állandóan siránkozott, hogy nincs mit beadnia, többek között 22 zsák búzát és 1000 tojást találtak eldugva.)

..., hogy nincs mit beadni...

A LEGJOBB MOZIPARTNER

. . . akivel a legolcsóbban lehet moziba járni.

A Láng-gyárban hónapok óta az udvaron ázik két szivattyú

— Meddig áznak még itt ezek a szivattyúk?
— Már nem sokáig. Decembertől talán már belepi őket a hótakaró.

Ludas Matyi SZINPADA

MICSODA SLÁGER!

ÍRTA: SÓLYOM LÁSZLÓ

(Szín: iroda, két íróasztal. Az egyik üres, a másik mellett Manci gépel. A faliórán 7 óra 35 perc.)

BÁNAT *(Bejön. 50 év körüli férfi, kabát, kalap, esernyő, termosz és aktatáska jellemzi)*: Szabadság! Kézcsók Mancika!
MANCI *(30 éves, egyszerű nő. Gépelés közben)*: Jóreggelt!
BÁNAT: Látta ezt a förmedvényt?
MANCI *(tovább gépel)*.
BÁNAT: Ezt értük meg! Vagy maga talán nem olvasta a faliújságon?
MANCI *(gépelés közben)*: Nem szoktam faliújságot olvasni!
BÁNAT *(kezd kényelmesen lerakodni)*: Kiszerkesztett, cikket írt rólam! Ő — énrólam! És még volt pofája — bocsánat az erős kifejezésért — de volt pofája aláírni: Novák István.
MANCI *(fölnéz)*: Valami rosszat írt magáról?
BÁNAT: Nem! Jót! . . . A jót — drága Mancika — azt nem írják meg, azt nem írják meg, hogy Bánat Alajos a legjobb munkaerő . . áh! *(Legyint.)*
MANCI: Mégis, mit írt?
BÁNAT: Mit? . . . Azt, hogy nekem nem szívügyem a tízperces mozgalom!
MANCI: Ami igaz, az igaz! Ma is késett 5 percet!
BÁNAT: Igaz? De hogyan igaz? Relative, csupán relative, papíron! Mert kinek kell a tízperces mozgalom? Nemde annak, aki munkakezdettől tíz percig készülődik, míg hozzáfog végre a produktív munkához. De én, aki *(most akasztja föl nagy gonddal a kabátját)* alig hogy átléptem a küszöböt, már dolgozom, mint egy gép, mint egy motor, mint egy igásállat, mint egy perpetuum mobile. Aki minden másodpercet felhasználok, aki nem traccsolok, nem trécselek, nem pletykálok, hanem úgyszólván lélekzet nélkül gyűröm az ipart. *(Manci már újra gépel.)* . . . Mi az, maga nem figyel?
MANCI *(gépelés közben)*: De, de nagyon! De a téglagyári levél fontos.
BÁNAT: Persze, persze! Csak írja, kérem. Ne zavarja, hogy nekem feldúlták a lelkemet. *(Fölveszi a köpenyét, megtörli a szemüvegét.)* Kinek öntse ki az ember a keserűségét, ha nem a kolléganőjének?
MANCI: Meg tudná adni a tenyérvédők mennyiségét?
BÁNAT *(nagy sóhajjal dossziét vesz elő)*: Tenyérvédők, téglagyári tenyérvédők! Itt van la! Háromezer egyesszáz tizenhetes darab!
MANCI *(gépelve)*: Háromezerszáztizenhét tenyérvédőbőr!
BÁNAT: Apropó! Tenyérvédő! Tudja, mi jutott az eszembe? Egy sláger, egy régi melódia, istenem, micsoda sláger volt! Nos? Kitalálja?
MANCI *(föláll a levéllel)*: Mindjárt jövök, csak ezt beviszem . . .
BÁNAT: Hová siet? Na! Nem emlékszik? Szabad a gazda?
MANCI *(illemtudóan áll, de menne már)*: Várja a Balog elvtárs!
BÁNAT *(nem is hallja, önfeledten dúdol)*: Tenyeremen hordom, lehoznám a csillagot én . . . istenkém, istenkém! Hova lettél fiatalság! *(Manci illemtudóan tűkön áll.)* Fölmosom az előszobát . . . milyen finom árnyalatos szimbólummal fejezte ki a szerelmi odaadást! Leszek a cselédje . . . haj, haj . . . *(ajtó nyílik)* Vigye Mancika, Balog elvtárs várja.
HOLLÓ *(30 körüli egyszerű férfi belép)*: Szabadság! *(Manci elmegy.)*
BÁNAT: Szabadság! Rég tetszett már népnevelni nálunk, kartársam!
HOLLÓ: Hiányoztam?
BÁNAT: Nagyon is! Mert kérem, én azt tartom, hogy a népnevelő nem csak egyszerű funkcionárius, a szó prózai értelmében, hanem barát!
HOLLÓ: Természetesen. De most nem azért jöttem, hogy . . .
BÁNAT *(közbevág)*: Tudom. Hogy mit szólok az imperialisták egyiptomi provokációjához? Mondhatom, fel vagyok háborodva, mélységesen . . .
HOLLÓ: Bocsánat, de most nem azért jöttem, hanem . . .
BÁNAT: A közellátás! Nemde? Nincs semmi baj, semmi baj! Aki azt mondja, hogy rosszul élünk, az nézze meg az én pocakocskámat! Hehehe . . . Hiába minden, nő a pocak, pedig én sportolok! No, de hiszen fő a béke! Nem ehetjük meg a tojást, amelyből a tyúk lesz, vagyis hogy fordítva. Fő a béke! Nemde fiatal barátom? . . A béke!
HOLLÓ: Bocsánat, erről még beszélünk ebédidőben, most . . .
BÁNAT: Tudom, most munkaidő van . . . de higyje el, oly jólesik az embernek elmondani, ami a szívét nyomja!
HOLLÓ *(zavartan)*: Köszönöm. A Kenderáztató levelét kérném, ha elintézte.
BÁNAT: A Kenderáztató? Nálam lenne?
HOLLÓ: A Kenderáztató reklamációja. Novák elvtárs mondta, hogy . . .
BÁNAT: Apropo! Novák elvtárs! Tetszett olvasni a faliújságot?
HOLLÓ: Igen. Majd arról is beszélgetünk délben.
BÁNAT: Hát szabad ilyesmit csinálni egy magamfajta igaz demokratával, aki nem is az az utolsó munkaerő? *(Látja, hogy Holló meg akarja szakítani. Int.)* Tudom kérem. Ön voltakép a Kenderáztatóért jött. De engedelmet, kibuggyant belőlem. Mert, kinek öntse ki az ember a lelkét, ha nem a népnevelőjének? Nemde, megmondhatta volna a Novák kartárs máskép is, van ennek más módja is . . . egy kis diszkréció, egy kis tapintat, négyszemközt . . . nem így pellengérre állítani, világgá kürtölni!
HOLLÓ *(ideges)*: Majd délben, most inkább . . .
BÁNAT *(Sértődötten kutat az asztalán)*: Kérem . . . *(leveiet vesz elő)* Valóban itt van, de még nincs elintézve . . . tetszik tudni, ki sem látszunk, nyakig vagyunk . . .
HOLLÓ: De, Bánat kartárs! Ez egy hete önnél van! És itt áll rajta Balog elvtárs írásával, hogy sürgős!
BÁNAT: Valóban. Itt áll rajta! De megbocsát, fiatal barátom — úgyebár a sürgősség, mint általában minden a világon — relatív. Hallott ön már Einsteinről?
HOLLÓ *(elkapja a levelet és távozóban)*: Majd délben! *(El. Manci jön be.)*
BÁNAT *(maga elé meredve)*: Majd délben! Van is ennek fogalma arról, hogy mi az a relativitás? Hogy kicsoda Einstein? Csak ahhoz ért, hogy óraszám föltartsa az embert, hogy kizökkentsen a munkából! Nemde? Miről is beszéltünk Mancika, mielőtt bejött ez a népnevelő?
MANCI: A Téglagyár levelét . . . *(közben már papirt tesz a gépbe.)*
BÁNAT: Úgyvan! Téglagyári tenyérvédő ügy! Arról beszélgettünk, hogy milyen finoman, milyen fülbemászó melódiával szólt szerelmes fiatal szívünkhöz az a kedves régi sláger, hogy *(dúdol)* tenyeremen hordom, leszek a cselédje, fölmosom az előszobát . . *(Fölrezzen merengéséből, mert Manci elkezd gépelni.)* Nem figyel?
MANCI: De figyelem. Nagyon is figyelem. Fél kilenc és maga még nem húzott ma egy vonást sem!

FÜGGÖNY.

Túlzott tekintélytisztelet

Kukucska kritizál

Kukucska alig várta, hogy megkezdődjenek a felszólalások. Égett a vágytól, hogy kemény kritikával odadurrantson a t. vezetőség felé, épitő, de merész kritikával, amely olyan, mint egy kiszidolozott és kifent operálókés.

Végre megadták a szót a felszólalásokra. Kukucska belekezdett:

— Elvtársak, kemény kritikát kell gyakorolnom a vállalatvezetőség felé. Már régen a bögyömben van a dolog . . .

Megdöbbenve látta, hogy a vállalatvezető tekintélyes szemöldöke felrepült a homloka közepére, és azt is látta, hogy fintorog. (A trüsszögés bántotta szegényt.)

— Már régen meg akartam mondani, de gondoltam, várok egy kicsit, hátha javulnak az állapotok. Valójában itt-ott javulás volt észlelhető, de . . .

A vállalatvezető egy kis levélkét csusztatott a párttitkár kezébe, az elolvasta és jelentőségteljesen bólintott. Vajjon mit irt a levélkében? Talán valami hülyeséget mondtam? Vigyázz, Kukucska, neked szerető feleséged és öt pajkos kisgyereked van. (A vállalatvezető azt irta a levélben, hogy: „Jól beszél ez a Kukucska!")

Kukucska folytatta felszólalását:

— . . . de ezt most nem azért mondom, hogy általánositsak, hanem azért, hogy rámutassak a hibákra, amelyek kétségkívül vannak . . . vannak mindenütt, de nálunk persze nem fordulnak elő, csak kisszámmal, de azt biztosan tudom, hogy. . .

Szerette volna befejezni, de belekuszálódott a saját mondanivalójába.

— De azt biztosan tudom, hogy . . . tévedni emberi dolog, a lónak négy lába van, mégis megbotlik. Ennek ellenére megszerettem volna mondani azt . . .

A sportfelelős hangosan fújja az orr t. Miért?

— . . . hogy a kritika helyén való dolog . . .

Valaki ráncigálja a kabátját, hogy üljön le. (Felállásnál beleakadt egy szögbe.)

— Természetesen ott, ahol szükség van rá! . . .

Valaki megcsipte. Biztos figyelmeztetni akarta, hogy üljön már le, jobban teszi. (Pedig csak egy bolha volt.)

— De nálunk csak jót lehet mondani a vállalatvezetőség munkájáról. Csak ennyit akartam mondani.

S azzal verejtékezve, fáradtan leült.

Mikes György

— Halló, mit csinálnak maguk?
— Megcsináljuk az imperialista egységet. Egyikünk ugyanis felesleges.

Rajzunk Rajz Jánosról

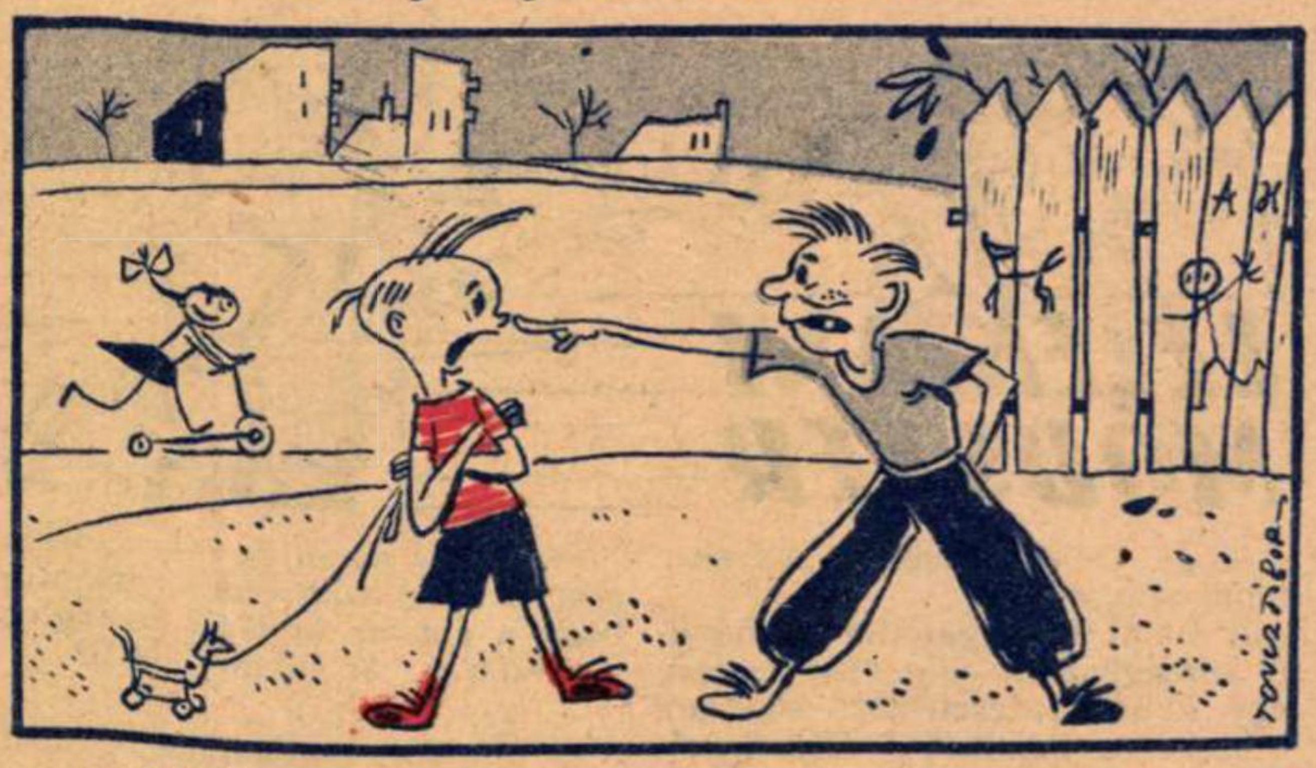
aki szegedi színészként indult Budapestre és peleskei nótáriusként érkezett be.

Beosztotta az időt

— Amint hallja a tisztelt taggyűlés, már egy félórája a legrészletesebben beszélek életem folyásáról, úgyhogy nem vehetik rossznéven, ha már nem jut időm arra, hogy elmondjam, mit csináltam 1940 és 45 között.

Legénykedő ebadták

— Az én apám sztahanovista, igenis!
— Na és? Az én anyám meg a gyapotszedés mestere!

Amerikai gengsztertanyán

— Kint vár az előszobában a rendőrfőnök és a polgármester, be szeretnének jönni!
— Várjanak, az ő ügyüket később tárgyaljuk!

Darvas Szilárd:

EGY KIS FILOZÓFIA

Sokáig azt hittem, hogy egy bizonyos embernek egy bizonyos helyen való jelenléte kizárólag attól függ, hogy az illető tényleg ott van-e. Teszem fel például, ha én egy szobában ülök a széken, akkor az én ott tartózkodásom valódiságát semmiféle körülmény sem befolyásolhatja, akkor én úgy ott vagyok, mint a vöcsök. akkor az ottlétemre én akár mérget is vehetnék, ha ehhez nem kéne a szobából kimennem, miáltal persze már nem lennék ott.

Kérem az olvasót, ne nyugtalankodjék. Nem árt néha egy kis filozófia.

Felhivom például X Y-t hivatalában, a ZOPEGYÁV-nál (Zongorapedálgyártó Vállalat), mert a közelgő Zenei Hét alkalmából irandó cikkemhez bizonyos információkra van szükségem. Azt hiszem, még a zenei analfabéták előtt is világos, hogy az intonáció pianója az ellenpontozásban nem egészen független pedálgyártásunktól, elvégre próbáljon valaki pedál nélkül piánózni. Rögtön ellenpontot tehetne zenei pályafutása végére.

Felhivom tehát X Y-t hivatalában, úgy gondolván, hogy vagy ott van, vagy nincs ott. Csakhamar kiderül azonban, hogy a dolog nem olyan egyszerű. Én a kérdést mindenesetre így teszem fel:

— Ott van kérem X Y.?

Mire a drót másik oldaláról visszakézből a következő kérdést kapom:

— Ki keresi kérem?

Mondom, hogy én. Remélem, hogy az olvasó előtt nem kell részleteznem, kit értek ez alatt.

Viszont az illető azonmód így válaszol:

— Azonnal megnézem, hogy bent van-e . . .

Mármint X Y. Ezzel a hang eltávozik, majd visszajön és sajnálattal közli, hogy akit keresek, nincs bent. Értekezleten van, úgy bizony. Hogy annak mikor lesz vége? Nem tudja. Lehet, hogy egy félóra alatt végeznek, de lehet, hogy csak két év múlva. Hiszen tudom, hogy szokott lenni az értekezletekkel.

Hiszen tudom.

Nem is lenne ezzel semmi baj, de sötét gyanú fészkelte magát szívembe, halomra döntvén a bevezetőben említett filozófiai megállapításomat. Arra gondolok: hátha egy ember két helyen is jelen lehet? A hivatalában és a semmiben. A hivatalában, ha más keresi, és a semmiben, ha én keresem.

Ha viszont így van, akkor én varázslatos erővel rendelkezem. Csak keresnem kell valakit és hipp-hopp, már el is tűnik, megcsúfolva mind a fizikát, mind a filozófiát és a többi melléktantárgyakat.

Már kezdtem büszke lenni, de aztán egyre több ismerősöm közölte velem, hogy ők is hasonlóan csodálatos lények, nekik is mindenki letagadja magát, miértis közös elhatározással új tételt szültünk, amely azt hiszem, megcáfolhatatlan és a következőképpen hangzik:

Senki soha senkinek sehol sincs jelen.

Egy kép és egy festő története

— Látod, milyen nagyszerű épületeket rajzoltam! Beviszem az épitőművészeti kiállításra!

— Ez a kép sajnos nekünk nem megfelelő, mert túlságosan festői és nem elég tárgyilagos. Vigye el a képzőművészeti kiállításra!

— Nahát, milyen vicces, mulatságos kép! A képzőművészeti kiállításra ugyan nem illik, de vigye el a karikatúrakiállításra!

— Ez a kép túlságosan tárgyilagos és festői. Semmi humor és szatíra nincs benne, de tudja mit, vigye el a képzőművészeti vagy épitőművészeti kiállításra!

Rendszerető emberek

Angol kapitány: Őrmester, micsoda rend ez? Miért lóg ki ez a halotta sorból? Vegye tudomásul, hogy mi, angolok, felelősök vagyunk a rendfenntartásáért Egyiptomban!

HETI KRÓNIKA

RENGETEG ÁRUT REJTEGETETT A MOSONSZENTJÁNOSI KULÁK-PLÉBÁNOS

— Miért van itt kétszáznyolcvan lepedő?
— Tetszik tudni, nagyon szeretek aludni!

TEHERÁNBÓL KIUTASÍTOTTAK AZ ANGOL-IRÁNI OLAJTÁRSASÁG UTOLSÓ KÉPVISELŐJÉT

— Ez volt az Olajtársaság utolsó angol tagja?
— Dehogy! Az összes többi is utolsó volt.

MUNKANÉLKÜLISÉG NÁPOLYBAN

Ujságíró: Igaz, hogy maguknál olyan szörnyű munkanélküliség van?
Nápolyi polgármester: Nem tudom. Tény, hogy ismerek egy pár embert, aki munka nélkül van.
Ujságíró: Hányat?
Nápolyi polgármester: Kétszázezret.

LÉLEKTANI MÓDSZER

A fiatal író elhatározta, hogy parasztregényt ír. Nem volt ugyan parasztszármazású s a falusi dolgokhoz is csupán annyit értett, mint a többi városi ember, dehát a fiatal író holtig tanul, éppen ezért elhatározta, hogy megismeri alaposabban a falut, a parasztot.

A járási pártbizottság, meg egyéb szervek segítségét és engedélyét megkapta, hogy aktívan résztvehessen a szövetkezeti mozgalom agitációs munkájában.

— Az elvtárs agitálni is akar? — kérdezték tőle kicsit bizalmatlanul a járási bizottságban.

— Természetesen. Az én ideológiai képzettségemmel miért ne?! Bízhatnak bennem az elvtársak! Különben is ez a legjobb mód, hogy megismerjem a falut...

Az agit. prop. ugyan dünnyögött valamit, hogy pont fordítva kellene: előbb ismerje meg, aztán agitáljon, de nem akarta kedvét szegni, különben is „pártoljuk a fiatal írókat"! Így hát egy szombati napon, az éppen arrautazó bizottság levitte Sz. — dunántúli faluba. Hadd ismerkedjék a parasztsággal.

Jelentkezett az ottani párttitkárnál s lelkesen kifejtette neki agitációs módszerét:

— Finoman, érti elvtársam, a leghajszálfinomabb lélektani eszközökkel kell dolgozni. Az illető ne is sejtse, hogy miért beszélgetnek vele. Csak beletenni a bolhát a fülébe...

A bolhára hümmögött egyet a párttitkár s figyelmesen hallgatott. Nekik a lélektan is a kisujjukban van.

— Finoman körülkeríteni, aláaknázni az összes régi bástyákat — tüzelt az író — logikailag hálót fonni — s kész. Ez az agitációs meggyőzés legjobb módszere. A siker holtbizonyos... Csak egyet kérek. Hadd kapjak teljesen szabad kezet. Engem itt nem ismernek, be szeretnék toppanni csak úgy valahova — s egy óra mulva itt vagyok egy új téeszcsé-taggal.

— Jó. Teljék kedve, ha így akar tanulmányozni.

A fiatal író izgatottan elindult. A községházától alig húsz lépésre egy időses parasztember könyököl a kerítésre. Pipázott. Az író figyelmesen megnézte, hogy az pöccintett a kalapján.

— Adj'isten...

Most okosan — villant fel a fiatal íróban az elhatározás. — Ez az én emberem.

— Jónapot kívánok. (Csak nem ajtóstul! — gondolta.) Hát... jó kis eső volt reggel, mi?

A paraszt nem lepődött meg. Bólintott.

— Ez jó a termésnek. Igaz?

— Annak aztán jó — szortyogott az öreg a pipával — tekintve, hogy a gabona kint áll asztagban a mezőn... Az elvtárs pesti?

— Az.

— Mindjárt gondoltam.

A fiatal író a kerítéshez lépett s rákönyökölt. — Aztán miből?

— Hát csak.

— Csak?

— Csak.

Hallgattak egy darabig.

— És... és milyen volt a termés?

— Jó. A téeszcsébe jobb, mint az egyéneknél.

— Ugye? — kapott a szón a fiatal író. — Tehát saját szemükkel láthatják, hogy mennyi a különbség...

— Láthatják bizony...

— És... maga hogy áll evvel a dologgal?

A paraszt arca komoly lett.

— Én-e?... Tudja, már...

— Tudom. Én meg is értem magát. Gátlások. Lélektani kötöttség a multhoz. Egyet mondjon csak — bizalmasan odahajolt — nem tetszik magának ez az egész téeszcsé mozgalom?

— Dehogynem. Már éppen előbb akartam mondani...

— Ne mondjon most semmit. Jöjjön rögtön velem.

Az ember szabódott, de a fiatal író nem engedett visszatáncolást. Pár perc mulva beléptek a párttitkár szobájába. A fiatal író büszkeségtől dagadó szívvel tolta előre az öreget.

— Hoztam egy téeszcsé-tagot!

— Azt látom — meredt rá értetlen arccal a titkár.

— Látja, ez az én lélektani módszerem. Tíz perc alatt!

— Mi történt tíz perc alatt?

— Meggyőztem. A bácsi be fog lépni. Nem tudom, ismeri-e őt?

A párttitkár hirtelen kacagni kezdett. De úgy, hogy remegtek az ablakok. A paraszt zavartan állt.

— Hát hogyne ismerném?! A legrégibb téeszcsé tag!

— Mi? — hűlt el az író. — Hisz énnekem azt mondta, hogy be akar lépni...

— Nono — vágott közbe az öreg. — Én azt mondtam, hogy tetszik a téeszcsé mozgalom Mert hogy ezt firtatta az elvtárs. Csak éppen nem tudtam, hogy mit akar...

A párttitkár közbeszólt:

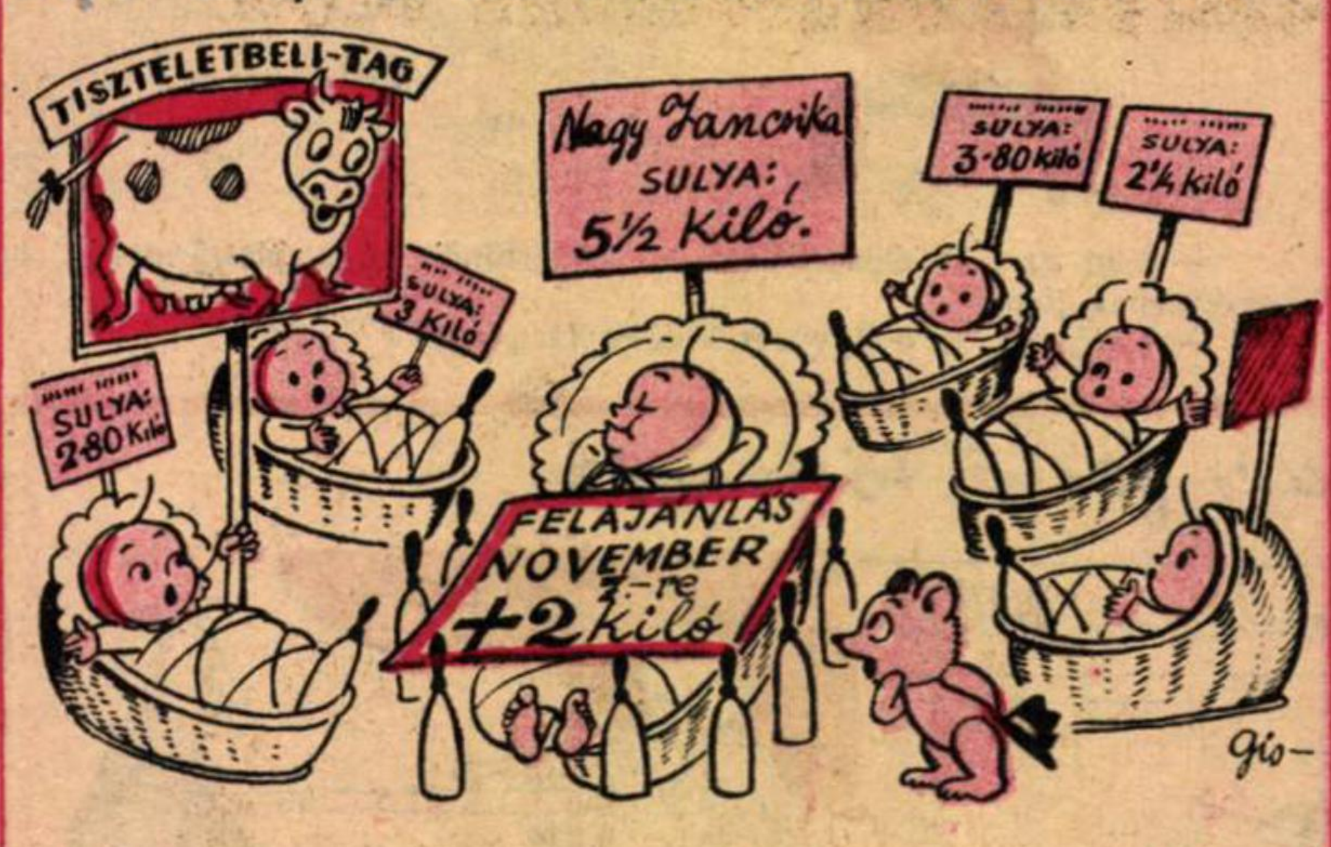
— Tudniillik ez — a lélektani módszer.

A paraszt ravaszkás mosollyal fordult a fiatal író felé:

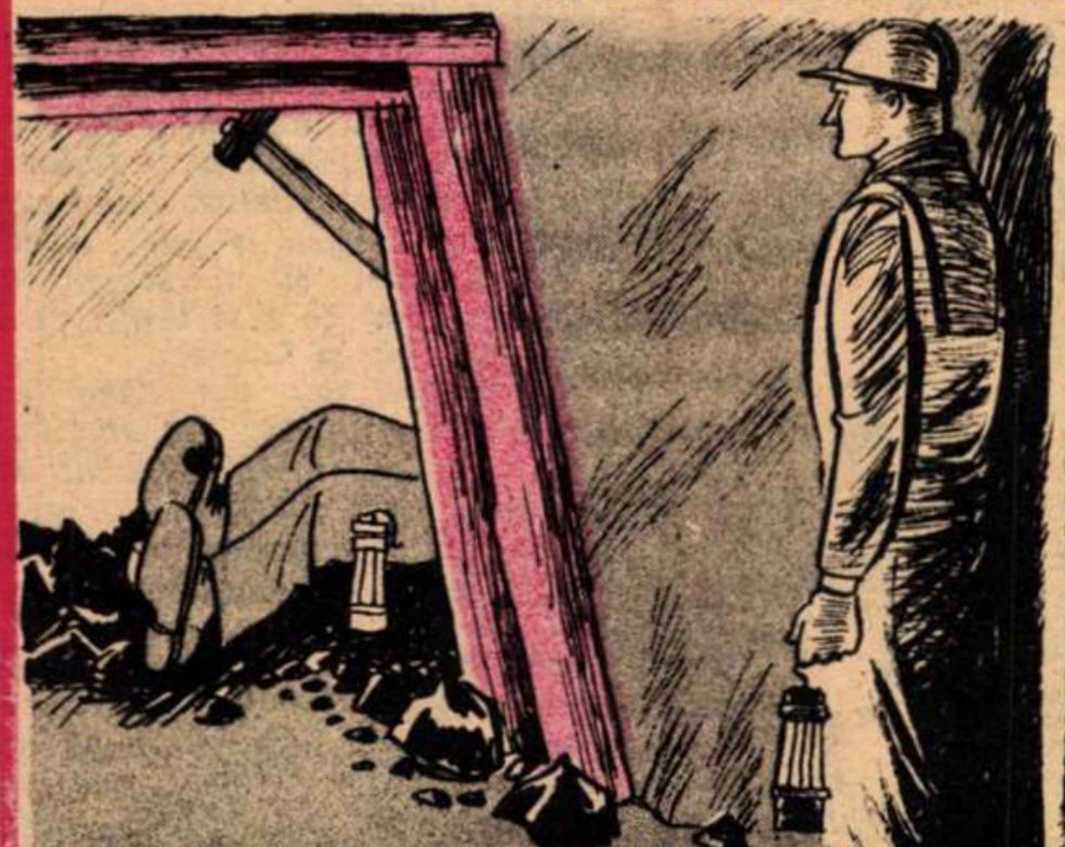
— Hát akkor ne haragudjon az elvtárs, mégis csak én vagyok a hibás. Mert hogy nem ismerem a lélektant!

Víg Tamás

EGY LEGIFIJABB A NORMA FÖLÖTT

AMINEK NEM SZABADNA LENNIE A BÁNYÁKBAN

— Ha innen nézem, bányász, aki háton fekve csákányozik...

— Ha innen nézem, lógós, aki háton fekve alszik...

— Hova mennek ezek a bányászok?
— Fegyelmi tárgyalásra.
— És miért van kesztyű a kezükön?
— Mert megszokták, hogy kesztyűs kézzel bánjanak a munkafegyelem megbontóival.

Az élet világos oldala

Robert Maskill úr, az „American Magazin” című nagy amerikai folyóirat egyik szerkesztője nyilatkozatában így határozta meg lapja követelményeit az írókkal szemben: „Az életnek két oldala van: az egyik világos, a másik sötét. A mi lapunkat olyan elbeszélések érdeklik, amelyeket a világos oldalról írnak, ahol minden szerencsésen végződik... Örömmel fogadunk minden elbeszélést, még gyermekekről és állatokról szóló meséket is, feltéve, ha az amerikai családok boldog életét ábrázolják.”

Az alábbi kis elbeszélést azzal a nem titkolt szándékkal küldjük Maskill úrnak, hogy a fenti meghatározás értelmében megfelel lapjának.

Richard Gordon ruganyos léptekkel futott a síma betonúton. Olajbarna arcán könnyű verejték jelent meg, de a fáradtságnak nyoma sem mutatkozott rajta Mozdulatai erőteljesek, könnyedek voltak. Mellkasa erőteljesen emelkedett. Futás közben büszkén nézett körül:

— Milyen szép itt minden! Milyen kultúrált! Nincs párja a nagyszerű amerikai utaknak! Ha meggondolom, hogy évszázadokkal előbb még őserdő burjánzott errefelé! Szó sem lehetett akkor síma útról, inkább alattomos gödrökről, amelyekben a gyanútlanul futó ember kificamítja a bokáját. Milyen szépek a házak, a kertek, a virágok! Altalában olyan derűs és világos minden, amilyen csak Amerikában lehet, a korlátlan lehetőségek és a szabadság hazájában. Milyen tiszta és világos az ég, nincsenek halálthozó repülőgépek, mint például Koreában, vagy más kevésbbé kultúrált országban. Ebben az országban nyugodtan szaladhat az ember az úton, jól tudja, hogy a villanymosogató már nem elérhetetlen ábránd azok számára, akik meg tudják fizetni. Nálunk bárki lehet milliomos, vagy munkanélküli, egyik sem tilos, főleg az utóbbi. Nálunk semmi sem korlátozza a gengszterek szabadságjogait, s a mi elnökünk olyan leveleket írhat a zenekritikusoknak, amilyeneket csak akar. Nálunk egy tábornokból egyaránt lehet miniszter, vagy bankár, s ha az ember meg akarja látni az élet világos oldalát, elég, ha gyakran jár moziba.

Még tovább is újjongott volna Mr. Gordon az amerikai életforma világos oldalának dícséretében, közben azonban utólérték a lincselők, akik azzal vádolták őt, hogy egy fehér nő rúgását cinikus ellenszenvvel fogadta. Azonnal ütni kezdték, majd felakasztották egy fára. Gordon mosolyogva mondta magában:

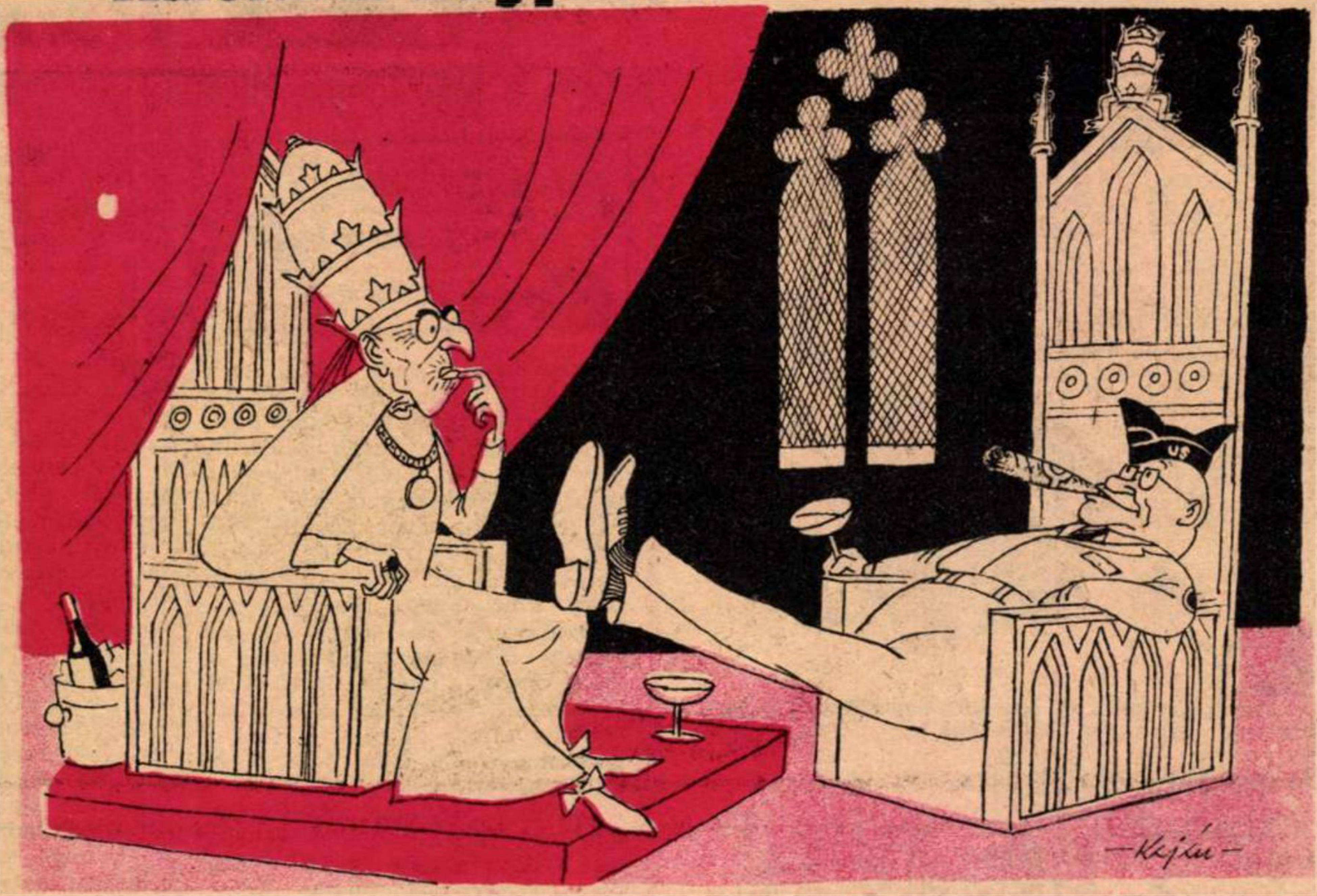
— Most kétségtelenül felakasztottak, de ha összeszámolom, hogy hány nap volt már életemben, amelyen nem akasztottak fel, az arány döntő módon billen át a világos oldalra.

A fa alatt a lincselők elégedetten tömték meg pipájukat, amely az amerikai lapok véleménye szerint sokkal tartósabb és ízlésesebb kivitelű, mint amilyeneket a vasfüggöny mögötti országokban gyártanak.

— Minden szerencsésen végződött — mondta egy fiatal csuklyás férfi — pedig egy vadgesztenyében majdnem elcsúsztam, s ki is törhettem volna a lábamat. Az ilyen és ehhez hasonló kockázatoktól azonban nem szabad visszariadni annak érdekében, hogy elnyerjük az élet világos oldalát. A boldog amerikaiak számára az élet világos oldala éppen olyan kevéssé elérhetetlen, mint a leggyorsabb lábú néger.

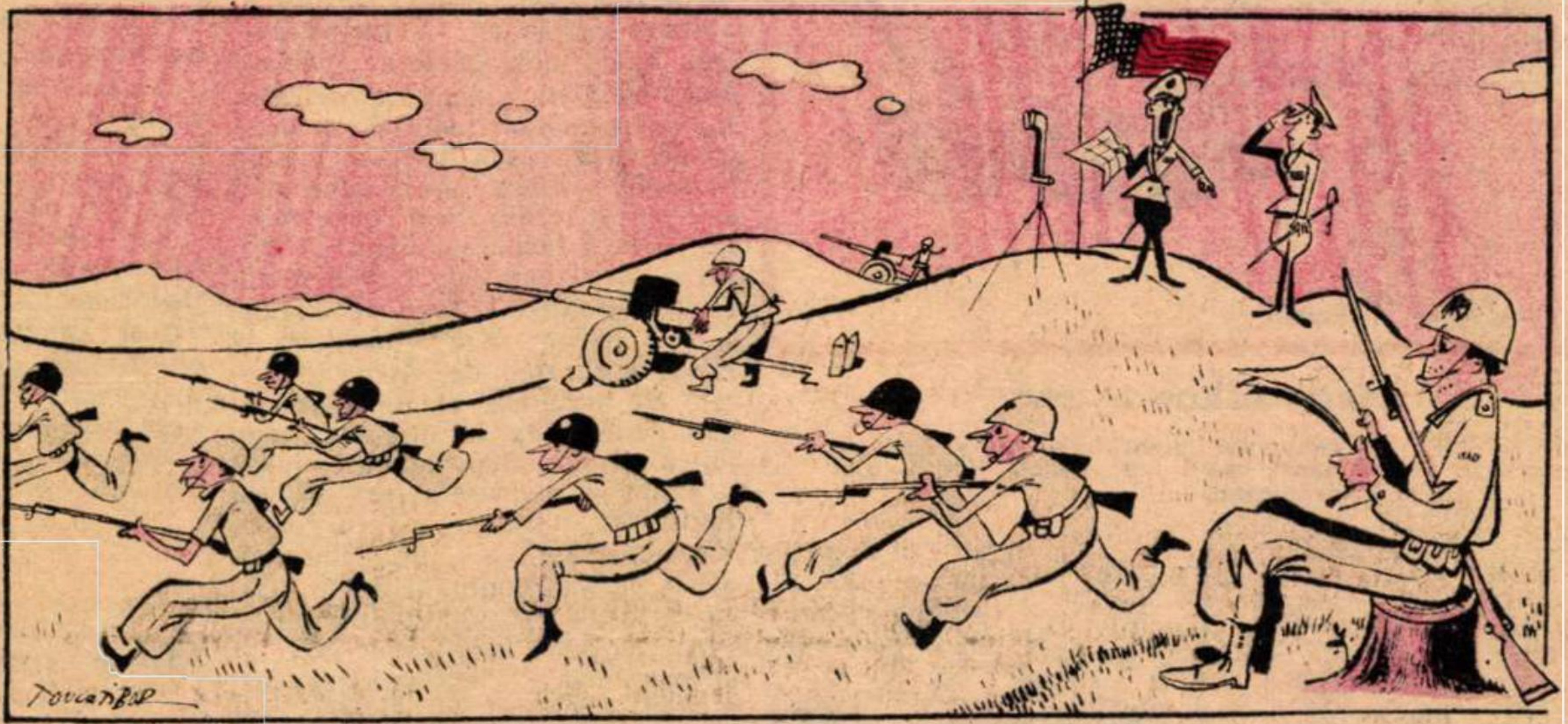
F. L.

Amerikai nagykövet a Vatikánban

— Attól félek tábornok úr, hogy nem sikerül kirobbantanunk az új világháborút.
— Ugyan miszter Pius, ne legyen olyan kishitű!

„Európai hadsereg” — angol vezényszó

Tábornok: Hát az az olasz fickó miért nem szalad?
Főhadnagy: Jelentem alásan, nem érti a kommandót, rossz a nyelvérzéke...

Gondolatok egy (üzemi) könyvtárban

— Vörösmarty nyomán szabadon —

Hová lépsz most, gondold meg, jóbarát,
Egy termet látsz, amelynek ajtaján
Komor betűkkel, mint a téli éj
Ilyen felírás büszkén díszeleg:
„Üzemi könyvtár öt és hat között”.
E termen méla csend honol, holott
Félhatra jár az óramutató,
A polcokon fenn számos könyv pihen,
Mit alkotott az ember, az, aki
Az állatsorból kiemelkedék
(Jegyezzük bár meg, hogy nem mindenik).
Ha látod ezt, csodálva kérdezed
Hogy senki sincs e dús és szent helyen?

..Pedig van mégis egy, ki görnyedez
Egy vadonatúj fóliáns fölött
A könyvtár ifjú felelőse ő,
Elhagyva árván, mint egy bús sziget.
Elszunnyad néha, aztán felriad,
Mert szú serceg a padmaly résein
És néha egy-egy siri légvonat
Csak átsuhan kisértetek gyanánt.
Oh, mennyi könyv! Lám, mindmegannyi szűz,
Kinek leplét nem érinté profán!
A könyvek őre néhányat levesz
Lapját egy kissé gyűri, szennyezi
Miként ha lett vón olvasók kezében
És felsóhajt: no lám, e kincseket,
Ha nem volnék, beszőné tán a pók.

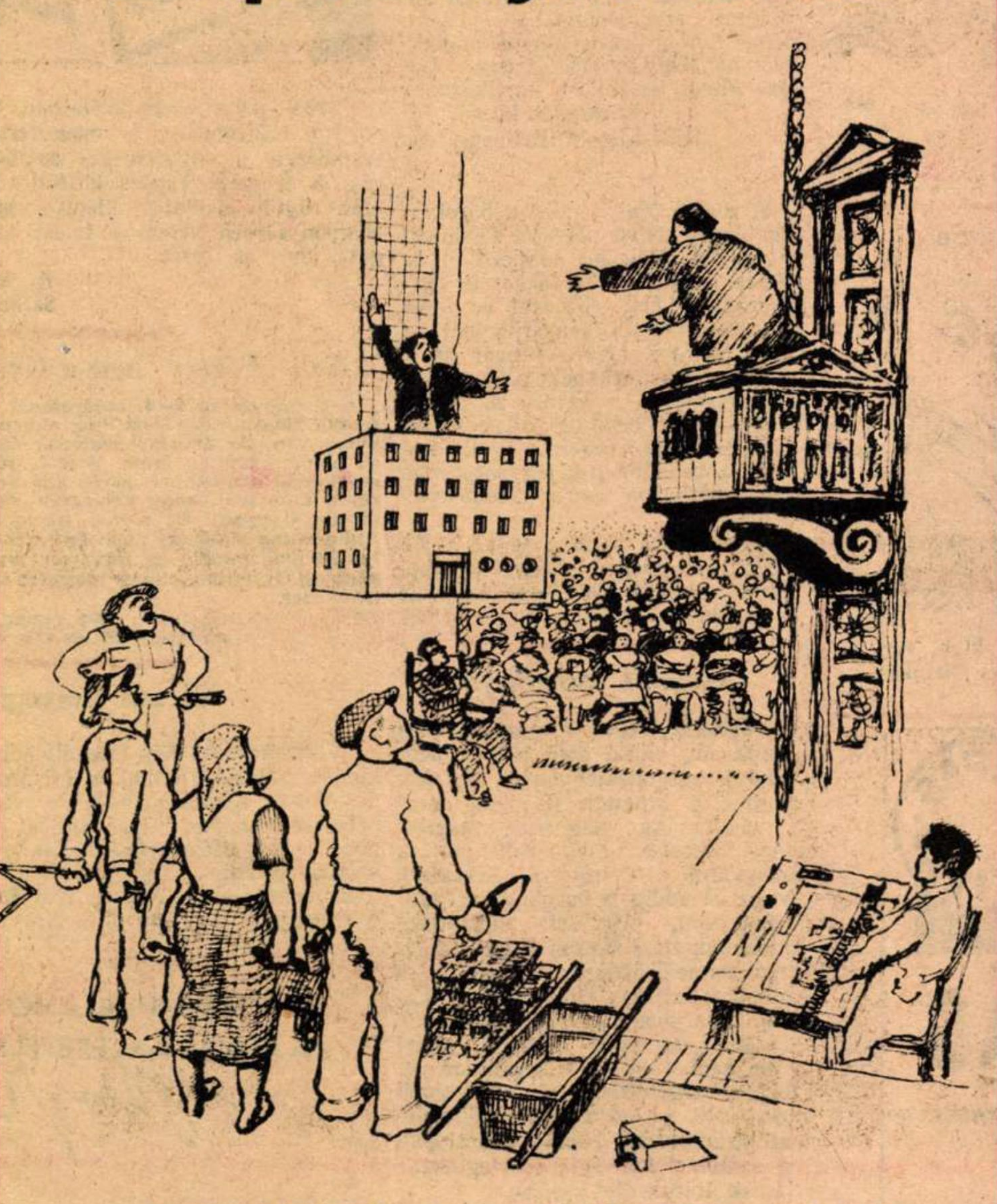
De nézd: az óra egyre csak ketyeg
S ha ütni tudna, ütne is hatot.

E percben kint, a csarnokok felől
Emberzsivaj közelg im hirtelen,
Akik munkából épp most jöttenek,
Betörnek, mint a támadó hadak.
— Könyvet! — kiáltják, ám a felelős
Elébük áll: az idő már letelt,
Hát nem látjátok, hogy hat óra van?
S kiűzi őket oly komor szigorral,
Mint ősi rend a balga lázadót.

Aztán bezárja terme ajtaját,
Elégedetten indul már haza
S önvállát verve súgja önfülébe:
Megóvtam im a könyvtáram fegyelmét,
Ez jó mulatság, — férfimunka volt!

LOVASZY MARTON

Az építészkongresszus előtt

A gyakorlat emberei várják az építészkongresszus iránytmutató elméleti megállapításait.

(Hoch István rajza)

Angol feltételek Egyiptom számára

A brit külügyi hivatal a következő jegyzéket intézte Egyiptom kormányához:

Őfelsége kormánya a béke, a biztonság és a gyapot érdekében a következő javaslatot teszi az angol—egyiptomi ellentétek kiküszöbölésére:

1. Anglia kész kivonni csapatait Egyiptomból és Szudánból. Az Egyiptomból kivont angol csapatok Szudánban helyezkednének el, a Szudánból kivont csapatok pedig Egyiptomban.

2. Az egyensúly helyreállításának és Egyiptom érzékenységének megnyugtatása érdekében Anglia nemcsak a Szuezi csatorna mentén tart csapatokat, hanem a Themze partján is.

3. Az izmaili sortűz következtében meghalt egyiptomiak hátramaradott családjai nem kötelesek teljes mértékben megfizetni az angol csapatok által elhasznált lőszer értékét.

4. A Szuezi csatorna továbbra is egyiptomi tulajdonban maradna. A tulajdonjogot továbbra is őfelsége kormánya gyakorolná.

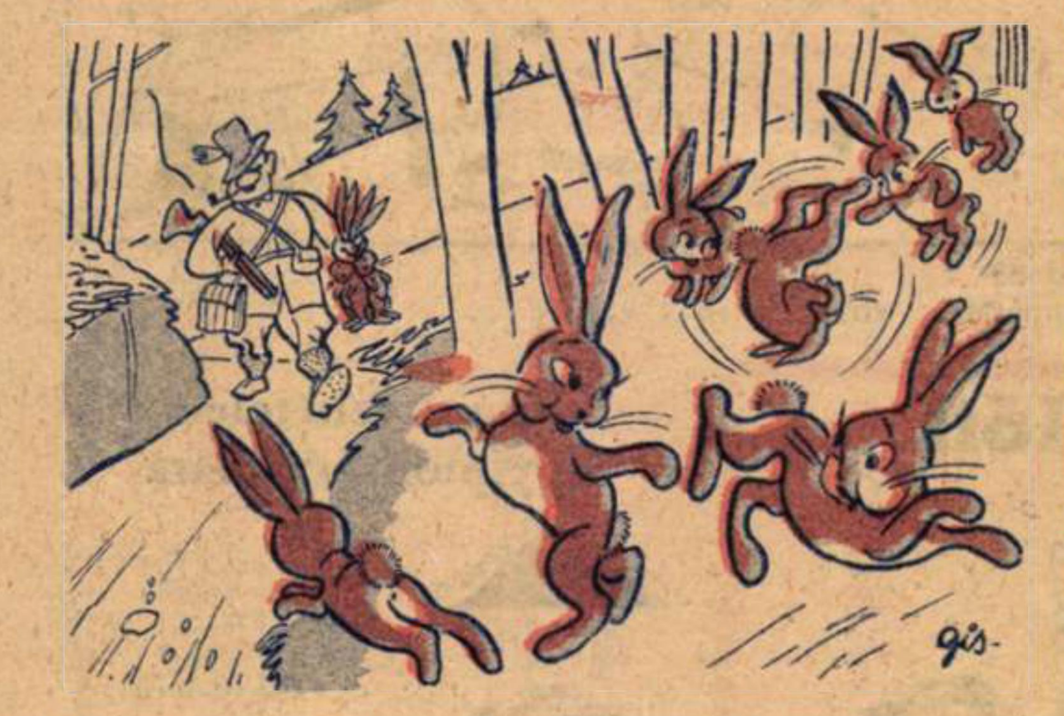
5. Őfelsége kormánya hajlandó minden tízmillió tonna gyapot után elküldeni látogatóba Erzsébet királyi hercegnőt és férjét, az edinburghi herceget.

Amennyiben az egyiptomi kormány ezeket a feltételeket nem fogadja el, Anglia kénytelen lesz erélyesen a továbbmaradás álláspontjára helyezkedni.

Flegmatikus nyuszi

(Rendelet jelent meg, hogy egy vadász csak két darab lőtt nyulat szállíthat.)

— Ne félj, már van nála kettő...

Aminek nem szabadna lennie

— Az osztályvezető kartárs házon kívül van... A, most ismertem meg a hangodat édes Pistukám, neked természetesen itt vagyok!

Le a bürokráciával!

Tánc a kenyérjegy körül

Szeptember elején a XIX. kerületi tanács nyomozója kétszer keresett a lakásomon. Munkahelyemen voltam, ezért nem talált otthon. Harmadszor idézést hagyott részemre. Bementem a XIX. kerületi tanácshoz, ahol megkérdezték, hogy voltam-e kórházban. Igenlő válaszom után azzal küldtek el, hogy ismét kapok idézést, akkor újre jöjjek el. Én csodálkozva kérdeztem, hogy miért nem lehet az ügyet most elintézni, amikor ott vagyok, hiszen minden egyes utam két-három óra kiesést jelent a munkahelyemen. Nem adott kielégítő magyarázatot.

Október 17-én újabb idézést kaptam. Ez állt rajt: „Kórházi ápolása időtartamára szóló élelmiszer-jegyeivel kapcsolatos igazolást hozzon magával".

Újból engedélyt kértem munkahelyem elhagyására. Dr. Barta Károly rendőri büntetőbíró elé kellett mennem. A kórházi ápolási időre szóló kenyérjegy leadását kérte. Megmondottam, hogy áprilisban voltam kórházban és megkérdeztem, miért most kérik a jegyeket? Megemlítettem, hogy a felvételi irodában táblán tudatják a betegekkel, hogy csak harminc napnál hosszabb kórházi tartózkodás után kell jegyet leadni. Sem felvételemnél, sem a távozásomnál nem kértek a kórházban jegyet. A büntetőbíró kijelentette, hogy a kórház volt a hibás. Erre elmentem az István-kórházba, de olyan tisztviselő elé kerültem, aki csak akkoriban került oda és megkért, hogy jöjjek el pár nap múlva, amikor ugyanaz a tisztviselő lesz ott, aki áprilisban intézte az ügyeket. Visszamentem a büntetőbíróhoz, aki a jegyközpontba küldött. Utasított, hogy ott adjak le öt napra szóló jegyet s vigyem el neki az elismervényt. Elmentem a jegyközpontba, ahol azt követelték: hozzak igazolást a büntetőbírótól. Hiába mondtam, hogy a rendőrbíró ötnapi jegy leadására utasított, a jegyiroda tisztviselője nem fogadta el a jegyeket, a rendőrbíró írásbeli rendelkezése nélkül. Megint eredménytelenül jártam. Ismét három óra veszett el munkaidőmből. Úgy érzem, az ügy a Ludas Matyi hasábjaira kínálkozik.

Szlucska József,
XIX., Kispest, Bethlen-u. 30.

*

A Ludas Matyi, mint a bürokrácia egyik kirívó példáját közli ezt a levelet. Még ha kötelező is az ötnapi jegy leadása, akkor is egyszerűbben kell elintézni az ilyen ügyeket. Ötnapi kenyérjegynél az 1.60 forintos jegyes kenyér és a 2.60 forintos szabadkenyér közötti árkülönbség 1 forint 25 fillér. Ezért az 1 forint 25 fillérért kellett Szlucska Józsefnek a tanácshoz, a rendőrségre, jegyközpontba és a kórházba járnia eredménytelenül...

Egyszerűbb lett volna, ha Szlucska József értesítést kap, hogy ötnapi kenyérjegyet adjon le a jegyhivatalban.

Csepeli burgonya

Többszáz csepeli dolgozó nevében írunk. Mi, vidéki dolgozók is megkaptuk burgonyajegyünket, de nem tudjuk a krumplit kiváltani, mert a szállítmány még nem érkezett meg Csepelre. Miért kell nekünk megvárni a burgonya érkezését, vagy ha addig is burgonyához akarunk jutni, mért kell Budapestre utaznunk érte? Hiszen Csepel szigetén termelőközségek vannak, ezek beszolgáltatják a burgonyát és minden községben van egy szövetkezet, ahová a krumplit beviszik. Mért nem kaphatunk mi a jegyünkre ebből a burgonyából? Ha a csepeli dolgozók a környékbeli termelőszövetkezetekből kapnák a krumplit, a szállítási költséget is megtakarítanák. Intézkedést kérünk.

Többszáz dolgozó nevében
VARGA JÓZSEFNÉ

Bodzásné lakása

Özv. Bodzás Mihályné gépmunkásnő azzal a kéréssel fordult vállalatunk Üzemi Bizottságához, hogy 1951 január óta húzódó lakásügyének megoldásához nyujtsunk segitséget.

Az üggyel kapcsolatban a következőket mondotta el:

1951 január 16-án lakást igényelt Pesterzsébeten, Mátyás-utca 3/a sz. alatt. Az igényelt lakás főbérlője ifj. Dobai Lajos, akinek édesapja a Mátyás-utcai házon kívül még két házat mondhat magáénak. Dobai nem használta a nevére bejelentett lakást, hanem szüleinél tartózkodott. Ezt a XX. kerületi tanács is megállapította és ezért a lakást február 5-én véghatároza ban kiutalta özv. Bodzásné és családja részére.

A XX. kerületi tanács véghatározatát ifj. Dobai megfellebbezte. A Fővárosi Tanács III. hó 5-én jóváhagyta a XX. kerületi tanács döntését. Dobai ebbe nem nyugodott bele, megfellebbezte a döntést a belügyminisztériumhoz.

A belügyminisztérium VII. hó 28-án Dobai kérését elutasította és mint végső szerv, megerősítette Badzásné jogát a kiutalt lakáshoz Amikor özv. Bodzásné be akart költözni a lakásba, legnagyobb meglepetésére megtudta, hogy Dobai apja nem adja át a lakást. Bodzásné a XX. kerületi tanácshoz fordult segítségért. Ott értesült arról, hogy az ügy még nincs befejezve, mert a belügyminisztérium visszakérte az iratokat. Az ügy elindulása óta több mint tíz hónap telt el. Az iratok valahol a belügyben fekszenek. Elaludtak... Csak éppen özv. Bodzásné nem tud nyugodtan aludni, tudniillik egy ici-pici kis konyhában lakik öccsénél 18 éves leányával, aki most készül érettségire. Öccse kénytelen hároméves gyermekét vidéken tartani, mert a „lakásban" már annyi hely sincs, hogy egy kis gyermekágyat beállíthassanak.

A Lámpagyár Üzemi Bizottságának nevében beszéltem a XX. kerületi Tanács lakásgazdálkodási osztályán Munk elvtárssal, aki kijelentette, hogy nekik nem áll módjukban a felső szervnél az ügyet sürgetni.

Sem Bodzásné, sem az ÜB, sem pedig a Lámpagyár dolgozói nem értik, hogy miért kell Bodzásnénak ilyen sokáig várnia, hiszen a Fővárosi Tanács VB-a véghatározatot hozott. Jogorvoslatnak helye ilyen esetben nincs, a fellebbezést mégis elfogadták. Miért? A belügyminisztérium végső fokon döntött Bodzásné javára, miért kellett saját döntését újra felülvizsgálnia? És miért kell ilyen hosszú idő az újbóli elbíráláshoz?

Bánfy Imre
Lámpagyár, Ü. B.
IX., Soroksári-út 158.

Mikor jutalmazzák meg szüleimet?

1951. július 23-án születtem, tizedik gyermeke vagyok szüleimnek. A minisztertanács határozata értelmében a tízgyermekes szülőket megjutalmazzák. A Községi Tanács közölte, hogy születésem után rögtön elküldték illetékes helyre az iratokat. Nagyon szépen kérem a Ludas Matyit, hogy sürgesse meg az ügyet.

ifj. Varga Tamáska,
Sarkad, Vasút-u. 42.

Téli „Főzért" kell a Gyöngyösi-útra

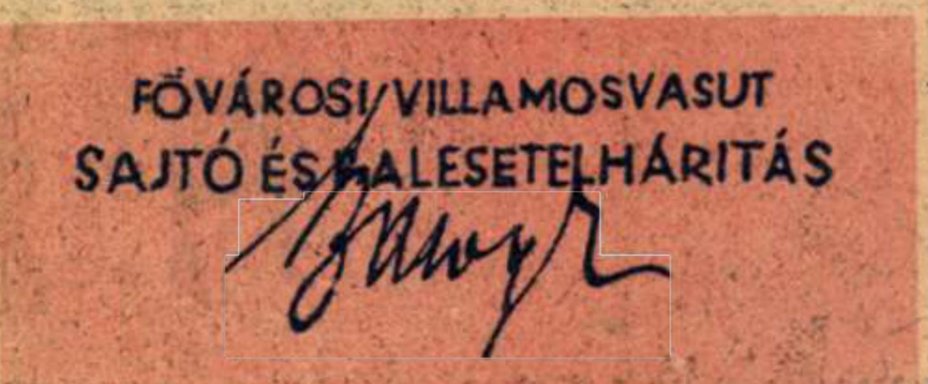
A Gyöngyösi-út 2—4. bejáratánál tavasszal Főzért-árudát létesitettek. Most meg akarják szüntetni, mert hideg van. Az árusitók valóban fáznak az udvaron. Mi bölcsen tudtuk, hogy ősszel, télen nincs meleg, ezért már szeptember elején kérvényeztük a XIII. kerületi tanácsnál, hogy helyezzék el a Főzértet egy üzlethelyiségben. Ez a mai napig nem történt meg, pedig volna alkalmas helyiség. Igéretet kaptunk, de a Főzért még mindig az udvaron van. Talán már csak napokig és félünk, hogy messzire kell járnunk főzelékféléért.

405 család nevében
a Váci-út 157. és 159. számú házak lakói

Vicces bélyegző

„Visszakérnek két megállóhelyet" című cikkünkre választ kaptunk a Fővárosi Villamosvasút K. V.-től. Közölték, hogy a visszakért megállóhelyeket nem adhatják vissza, tekintettel arra, hogy a megállóhelyek ritkítása a dolgozók kívánságára történt.

Ez rendben van. De az már humoros, hogy ezt a bélyegzőt nyomták a levélre:

Úgy értsük ezt, hogy elhárítás szempontjából a sajtó és a baleset egy kalap alá tartozik?

Kifli, szendvics, kenyér

Hetedmagammal betértem a Sztálin-út elején lévő Ady-büffébe és ott a következő tapasztalatokat szereztem:

1. A sóskifli száraz volt. Csak jól kifejlett állkapcsokkal rendelkező vendégek élvezhették.

2. A felszeletelt kenyerek kendő nélkül a rádióasztalkán feküdtek, sőt még a rádión is láttunk kenyeret.

3. A szendvicsek levesestányérban voltak elhelyezve.

4. Ugyanezt a szendvicset a kiszolgáló „sajátkezűleg" nyujtotta át. Később a ruhatárban láttuk tevékenykedni, biztosan ott szokta meg, hogy tányér és villa nélkül dolgozzon.

5. Tányért kértünk, de ezt a kérésünket elutasították.

Megkerestük a vállalatvezetőt, aki panaszunk meghallgatása és „helyszíni vizsgálat" után kijelentette:

I. „Háklisak" vagyunk.

II. Ha valami baj van, írjuk be a panaszkönyve.

III. Náluk közétkeztetés van.

Az utóbbi megjegyzést külön nyomatékkal tette, érzésünk szerint azért, hogy tudatositsa velünk azt a tényt, hogy a közétkeztetésben részvevő üzemek nem kötelesek előzékenyen foglalkozni a vendégekkel.

Másnap felhívtuk a VI. kerületi vendéglátóipari vállalat igazgatóját, aki magabiztos hangon kérdezte: „A kifliket akarják elmondani nekem?

Erre csak annyit monhattunk, hogy inkább máshoz fordulunk panaszunkkal. Ezért került az egész ügy ebbe a levélbe, amelyet a Ludas Matyihoz címeztünk. A történteket hét tanú tudja igazolni.

Vészi Gyula,
a Budapesti Városi Tanács tagja.

Ludas Matyi elintézte

Megirtuk, hogy a Fővárosi Vasútépítő Vállalat anyagbeszerzője milyen nehezen jutott a védőételek beszerzéséhez szükséges engedélyhez.

Ezzel kapcsolatban a Belkereskedelmi Minisztérium és VII. ker. Tanács válaszolt lapunknak.

A Belkereskedelmi Minisztérium vizsgálatának eredménye:

C-vitaminos cukorkát és vastartalmú kekszet 1950 augusztus vége óta a gyártó vállalatok az üzemek igénylése alapján, külön hatósági igazolás nélkül kiszolgáltatják. Amennyiben az ipari üzem a hatósági igazoláshoz ragaszkodik, úgy esetleg tisztiorvosi igazolásra gondol. Az, hogy az anyagbeszerző nem kapta meg simán a kekszet, annak is tulajdonítható, hogy a Tanács nem vette figyelembe, hogy az igényelt védőételek nem tartoznak a szervezett ellátás keretébe. A Belkereskedelmi Minisztérium dolgozójának téves tájékoztatásával kapcsolatban a vizsgálat folyik.

Belkereskedelmi Minisztérium sajtócsoportja

*

A VII. kerületi tanács végrehajtóbizottságának válasza:

A Ludas Matyi bírálta osztályunkat, hogy egy ügy elintézésénél bürokratikusan jártunk el. A bírálat jogos volt. Megtanít bennünket ez a bírálat arra, hogy milyen súlyos hiba a rendeletek nemismerése. De felsőbb szerveink is tanulhattak belőle, mert a felvetett kérdésekre ők sem tudtak útbaigazítást adni. A kritikát gyakorló anyagbeszerző azonban a hatás kedvéért egy kicsit eltért az igazságtól, ez lerontotta építő bírálata értékét. Az osztályvezető ugyanis nem azért pecsételte le a rendelő levelet, mert „unta az ügyet", hanem azért, hogy a dolgozók végre hozzájussanak a védőételekhez.

VII. ker. Tanács
Végrehajtóbizottsága

Ludas Matyi

Főszerkesztő: GÁBOR ANDOR
Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA
Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ
A kiadásért felel:
a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség: V., Alkotmány-u. 3
Telefon: 127-750, 128-031
Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt 9—11
Telefon: 221-285
Hirdetési osztály:
VII., Lenin-körút 9—11.
Telefon: 221—285.
Előfizetési ügyek: Posta Központi Hírlap Irodája, V., József nádor-tér 1. Telefon: 180-850
Személyes ügyfélszolgálat:
V., Roosevelt-tér 5—6
Budapesti Szikra Nyomda,
V., Honvéd-utca 10
Felelős vezető: Radnóti Károly

NÉMA LEVENTÉK

(Avagy: Hangot a bírálatnak!)

A versikém szól ezúttal Lógós Laliról.
Lógós Lalit minden szaki ismerheti jól.
Ismerik a kollégái s felettesei, —
De azért még szemrehányást egy se tett neki.

Ha a késést, a mulasztást túlzásba viszi, —
Mentségeit, amit dumál, hiszi a piszi, —
Azt mondja a főnök, ha ez a fülébe jut:
— Ej, valaki szedje ráncba már ezt a fiút!

Aki hallja, tovább adja: — Ejnye, netene!
Ez a Lali túlszemtelen. Szidni kellene.
Le kellene teremteni, sárga földig ám...
— Én teremtsem?... — Ki teremtse?... Tán te, szakikám...

Übés, normás, termelési s versenyfelelős:
A szidásban valamennyi gyenge, — nem erős.
Mind azt hiszi, népszerűtlen dolog a szidás.
— Én se szidom... Te se szidod... Majd megteszi más...

Fő-vezető, al-vezető, brigádvezető,
Mind azt mondja: — Pontosság és fegyelem a fő! —
Ismétlik ezt egy nap százszor, — ott a hiba csak,
Hogy egymásnak mondják és nem Lógós Lalinak!

Pusmognak a népnevelők: — Lóg ez a Lali!
Nem ártana a móresre megtanítani...
Kap rajta a főbizalmi: — Dehogy ártana!
Tanítsa meg móresre hej, szaktársam maga!

A szaktársba azonnyomban belefagy a szó.
Szabadkozik, hogy ő menten olvad, mint a hó.
Civódni ő sohse szokott, arany a szíve.
S Lali neki különben is falubelije!

Másik szaktárs így szabódik: — Én se tehetem.
Lalinak a fia az én keresztgyerekem!...
Harmadiknak felesége s a Lali neje
Elválhatatlanok, mint a ház s a teteje!

Ki szidja meg Lógós Lalit? Ki bünteti hát?
— Dalolja ki esetleg a csasztuska-brigád! —
Rigmus-író szól: — Ne szólj szám, s nem fáj a fejem.
Elvem, hogy a csasztuskában név sohse legyen!...

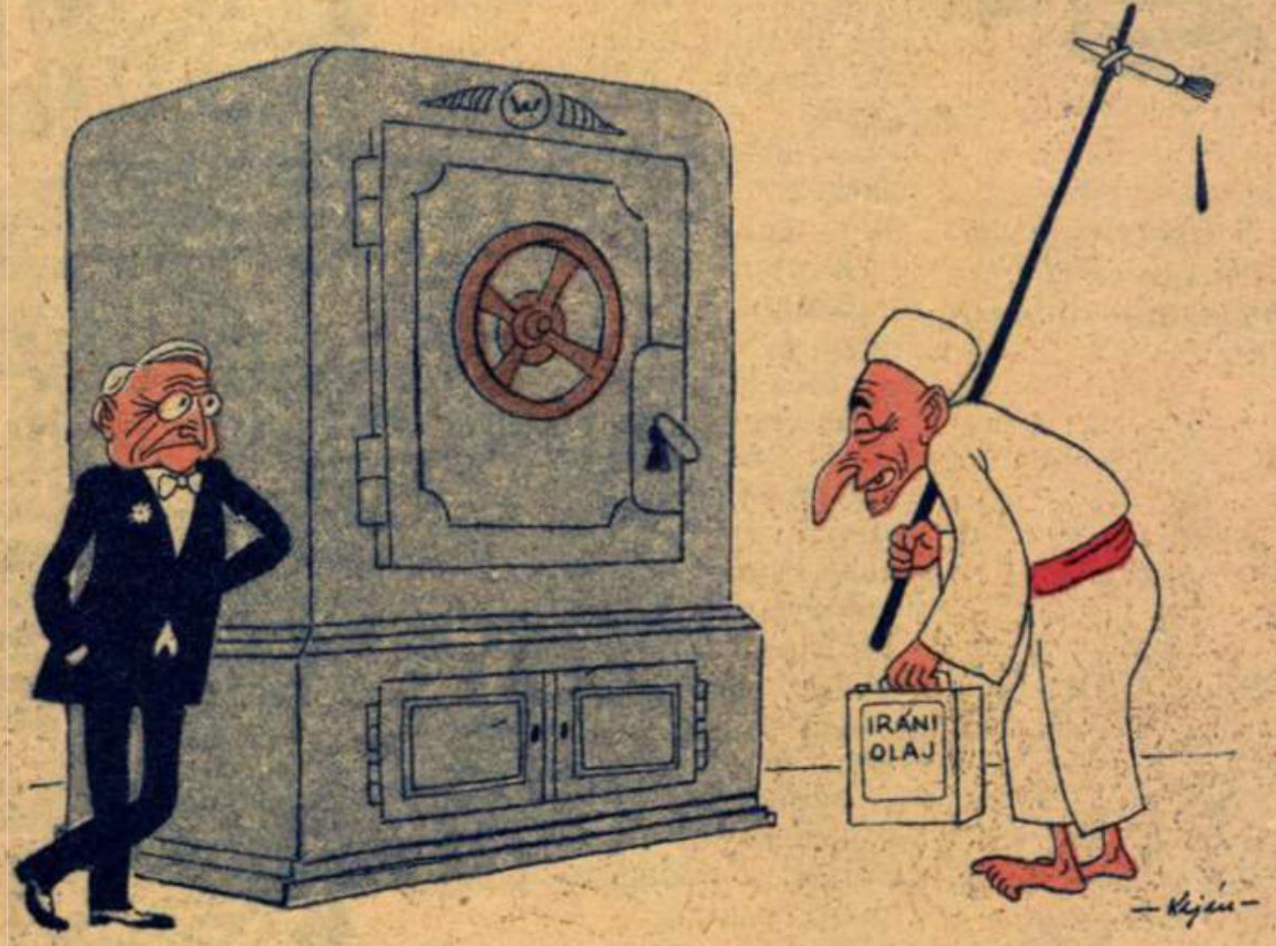
Mondják még, hogy faliujság jót tenne neki,
A szerkesztő Lógós Lalit ott szerkessze ki!
A szerkesztő a „lógásról általában" ír, —
De „Laliról egyénileg", hallgat, mint a sír!

...Egyre több a hely, ahol a helyzet analóg:
Hallgatnak a felelősök, s Lógós Lali lóg...
— Meddig ültök hallgatagon, csüggedt madarak?
Köröttetek a siker így fészket sohse rak!

Rá kell menni szervezetten Lógós Lalira!
Lássa be, hogy a hibája roppant nagy hiba.
S míg Laliból nem lesz ember, derék, arakán,
A vezetők lógjanak a Lalika nyakán!

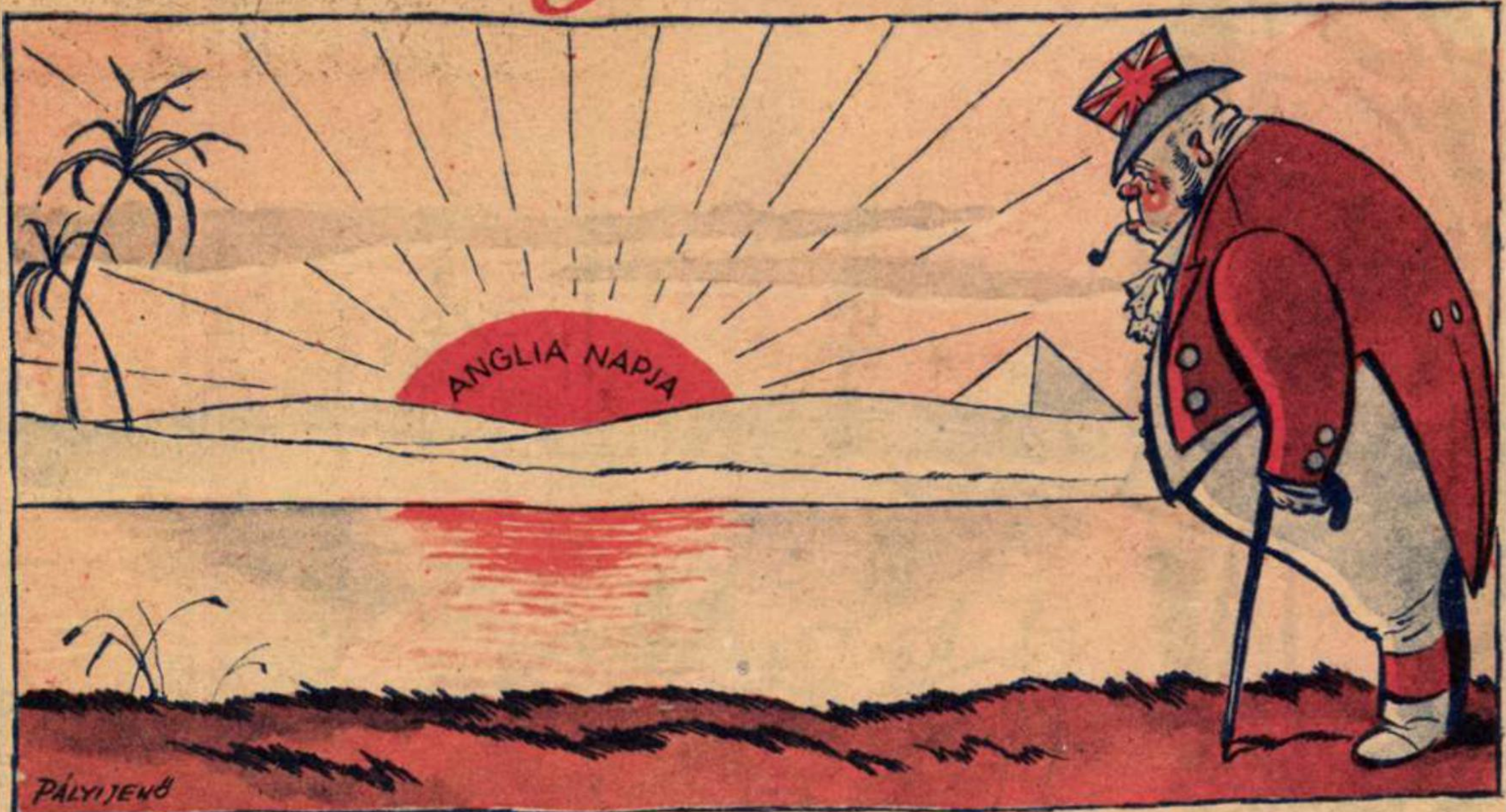
K. Tóth Lenke

MOSZADIK TRUMANNÁL

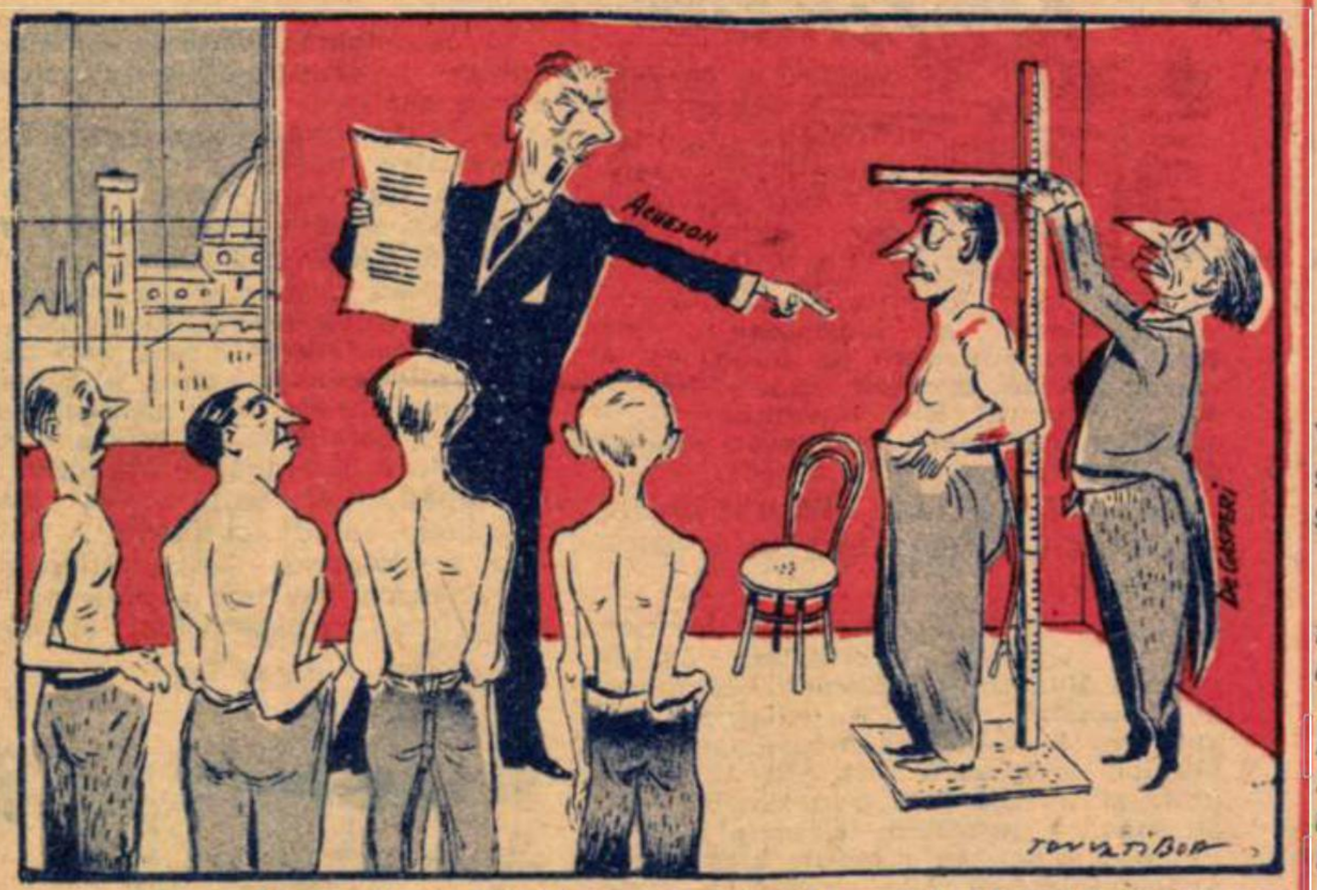
— Hallottam, hogy nehezen nyílik a kasszája elnök úr, azért jöttem, hogy megolajozzam.

Angol keserű

John Bull: Nyári napnak alkonyulatánál
Megállék a kanyargó Nílusnál...

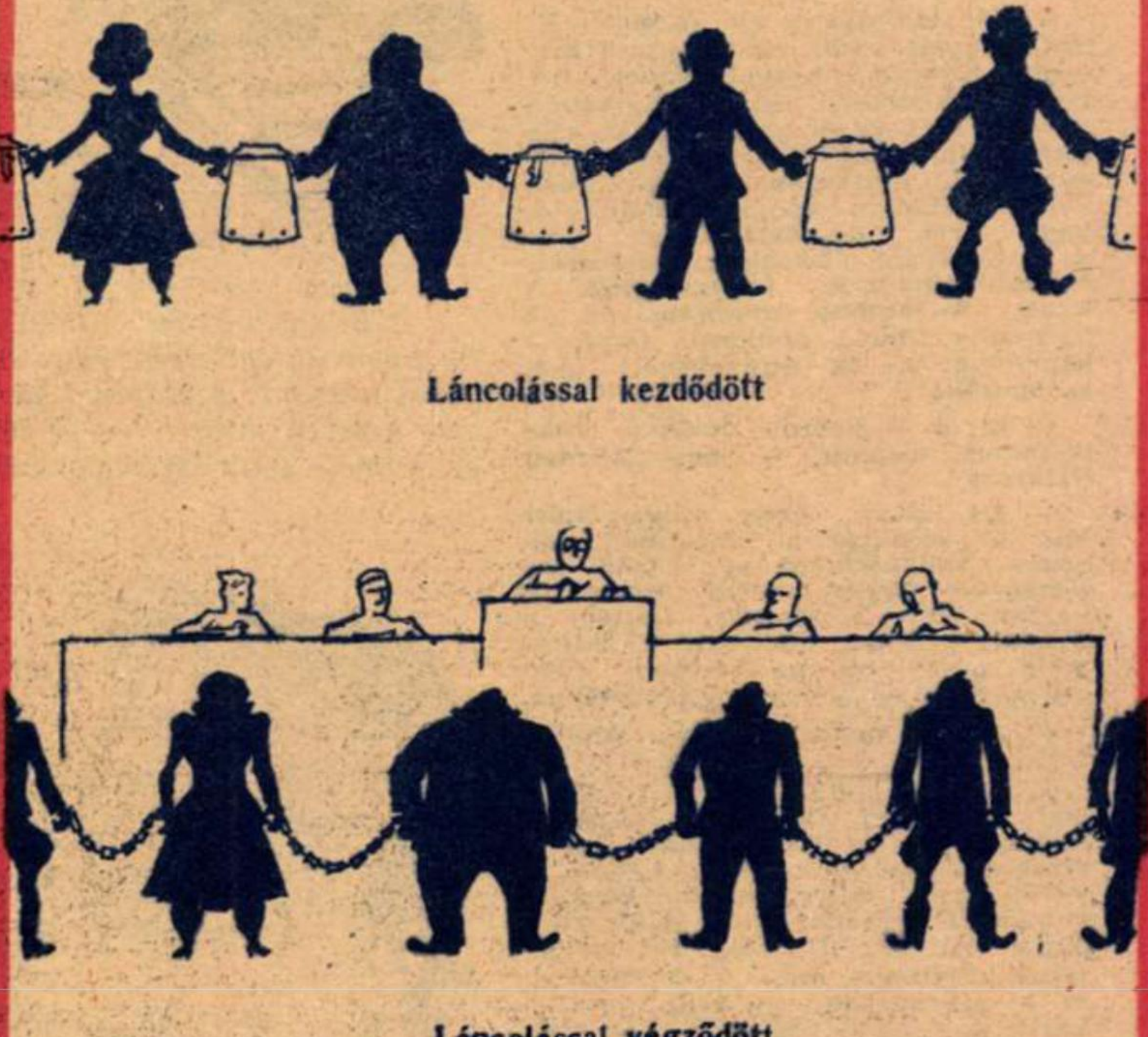
Jogos kérdés az olasz sorozóbizottság előtt

Acheson: Maga fizet évi ötvenezer líra fegyverkezési különadót az európai hadseregnek és azonkívül leszolgál két esztendőt az aknavetőknél. Megértette?
Rekruta: Tessék mondani, kényszerzubbonyt kapok, vagy hozni kell?

Lánc és lánc

(A munkásbíróság súlyos ítéletet hozott a zsír- és húsláncolók ellen.)

Láncolással kezdődött

Láncolással végződött

Egy pendolin meg egy pendolin!

A debreceni Vaskereskedelmi Vállalat kultúrfelelőse a következő szövegű levelet küldte be a szakszervezet területi bizottságához:

„Tárgy: Negyedévi terv.

Kultúrbizottságunk megállapította a negyedévi tervet az alábbiak szerint:

A napokban vettünk egy pendolint és ehhez most veszünk egy másikat, melyeken két fő fog megtanulni, illetve játszani. Azonkívül beszerzünk még 3 drb. szájharmónikát, melyen szintén megtanulunk és a fenti hangszereket összhangba hozva, kis zenekart alakítunk. A negyedév alatt megtartandó politikai és üzemi összejöveteleken kis kultúrműsorral tesszük kellemessé dolgozóinknak a közbeeső szüneteket. — Debrecen, 1951. évi július hó 11-én. Olvashatatlan Zoltán, kultúrfelelős."

Brávó, ez egy jó kultúrmunkaterv!!

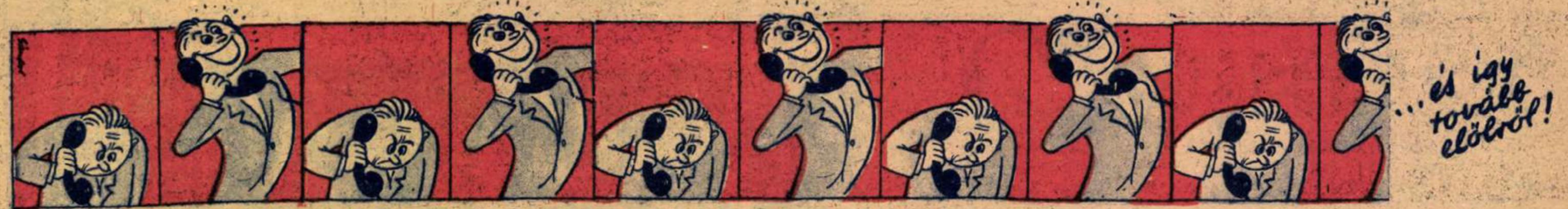
Washington diadala

Washington megelőzte Chicagót a bűnözési statisztikában — közli nem minden büszkeség nélkül az amerikai sajtó. Washingtonban 1949-ben 25.555 emberre jutott egy gyilkosság, Chicagoban 26.906 emberre, sőt 1950-ben Washington még jobban megugrott: ekkor már 11.000 lakosra jutott egy gyilkosság az USA fővárosában.

A verseny ezzel természetesen nincs lezárva, mert feltehető, hogy Chicago sem hagyja magát. Chicago mindig fémjelzetten első város volt az amerikai bűnözési statisztikában és bizonyára nem válogat az eszközökben, hogy megint az élre kerüljön. Képes megvesztegetni egy pár washingtoni gyilkost, hogy helyezzék át működésük szinterét Chicagoba. Ebben az esetben még megvan a reménye, hogy megtépázhatja Washington dicsőségét és újra a bűnözési statisztika élére kerülhet.

Mindenesetre szerencséje Chicagonak, hogy a statisztikában csak magánemberek magángyilkosságait számítják, mert ellenkező esetben Trumanék jelenléte behozhatatlan előnyt biztosítana Washingtonnak.

EGY TELEFONHIVÁS MINDENNAPI TÖRTÉNETE

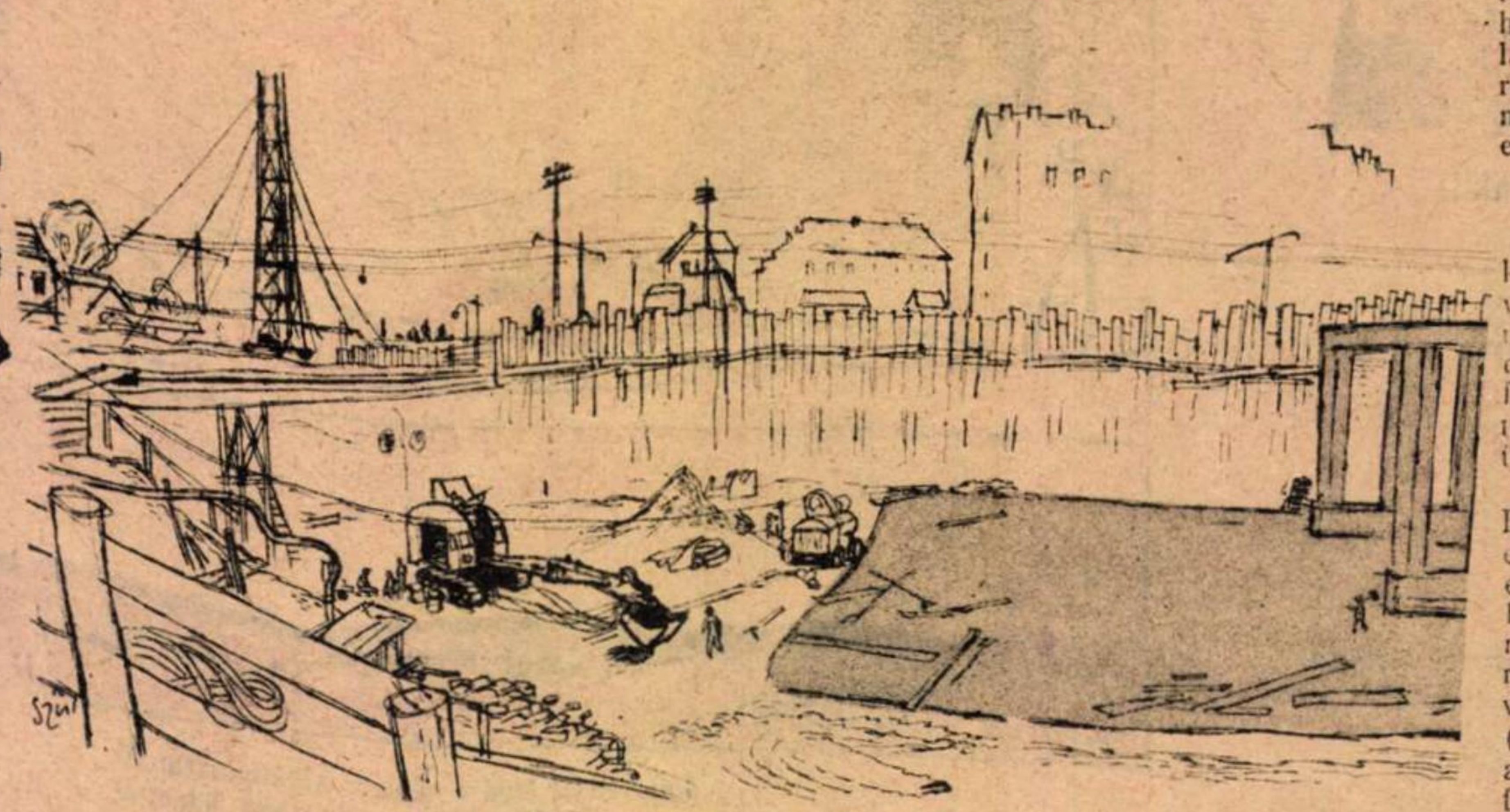

— Mással beszél... — Ahá, most jelentkezni fog! — Téves kapcsolás... — Most megint búg... — Nem veszik fel a kagylót! — A másik szám talán jó lesz... — Ez egyáltalán nem búg! — Most már csak sikerül! — A mellékállomás száma mással beszél!

Ludas Matyi a FÖLDALATTI GYORSVASÚT építkezésénél

Ilyen munkaruhában kell a mélybe szállni a Vérmezőnél, mert a csöpögő víz ellen csak így lehet védekezni.

Így épül a Földalatti gyorsvasút Stadion-végállomása.

Fellelkesítettem Pálinkást...

Kinyitottam az előszobaajtó kis ablakát és kivettem az üveg és a vasrács közé szorított Szabad Népet. XII. évfolyam, 1954. november 1. — olvastam gépiesen a dátumot, azután pillantásom egy címre tévedt.

MA AVATJA FEL BEBRITS LAJOS MINISZTER A FÖLDALATTI GYORSVASUTAT.

— Na, ezt megnézem, — gondoltam. — Gyorsan felöltöztem és tíz perc múlva már a Boráros-téri hídon át robogott velem a villamos. Átszálltam a 75-ös villamosra, amely a Stadion állomásra vitt. Ott az Alagúton át a földalatti gyorsvasút végállomására jutottam. Bebrits miniszter beszéde után elindult első útjára a hat kocsiból álló szerelvény. Én is feljutottam rá. Mellettem régi ismerősöm, Pálinkás Rudolf utazott, aki arról volt híres, hogy semmi se tudja fellelkesíteni. Egyszer a Mount Everestről beszéltem neki. „Az is csak hegy" legyintett — csak nagyobb, mint a Gellérthegy. A Csendes óceán sem imponál neki. „Azért, mert több víz van benne, mint a Városligeti tóban?" mondta ajkbiggyesztve.

Most ezt mondta:

— Nagyon odavannak ezzel a Földalatti gyorsvasúttal. Olyan, mint a földfeletti, csak a föld alatt megy és gyorsabb — mondta.

Dühös lettem.

— Hát idefigyelj! Én közelről láttam, hogyan épül. 1951. októberben végigjártam a munkahelyeket. Beszéltem akkoriban Goszler Gyulával, az építkezés vezérigazgatójával, tőle tudom, hogy a budapesti földalatti gyorsvasút építkezése három típusú volt. A Stadion végállomásnál szabad téren dolgoztak, ez volt az egyetlen felszíni építkezés. A Batthyány-téren fagyasztották a talajt. A legtöbb munkahelyen a harmadik típusú építkezés folyt: a légnyomásos, az úgynevezett „keszonmunka".

— Erről a keszon dologról már hallottam valamit, — jegyezte meg Pálinkás.

— Én láttam, hogy milyen hősi munkát végeztek a keszonban dolgozók. Süllyeszthető vas zsaluk segítségével egyre lejjebb mentek a keszon alatt a mélybe. Láttam a Stadion állomás hatalmas földkitermelő gépét munka közben: 1000 köbméter volt a napi teljesítménye.

— Nem mondom, nagy munka volt.

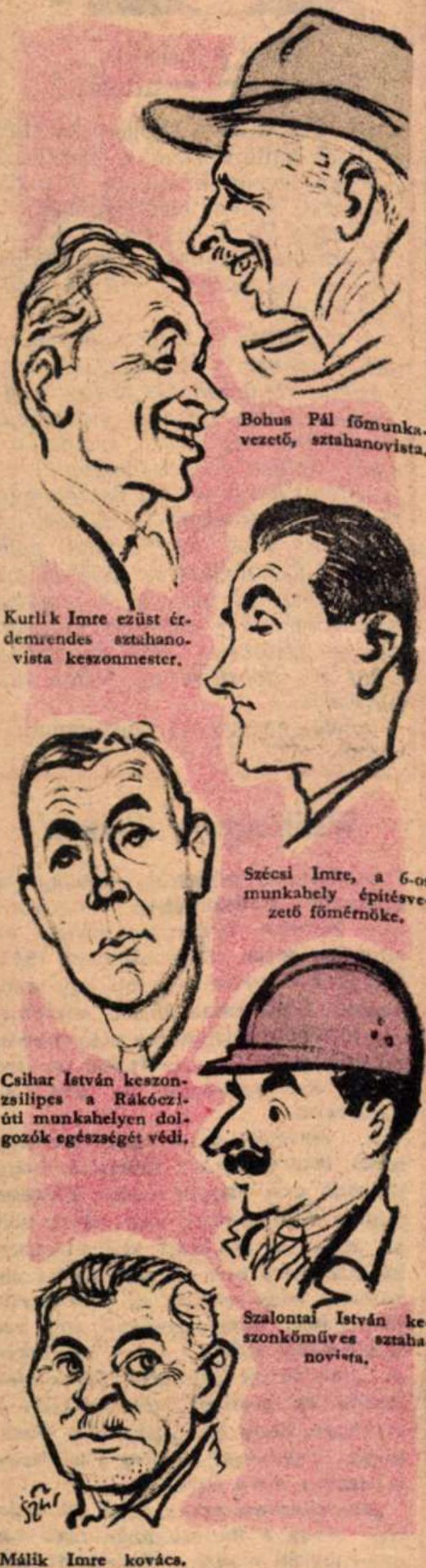
— Láttam a Batthyány-téri „Mirelite" építkezést. Ott fagyasztották a földet, mert a közeli Duna miatt vizes és laza volt a talaj. Láttam a Vérmezőnél, hogy milyen kemény munkával termelték ki a sziklaszerű budai márgát. Újítások, észszerűsítések, heroikus munka eredménye ez a gyorsvasút. Öt évig verejtékezve dolgoztak, hogy mi most percek alatt célhoz érhessünk.

A Deák-téri végállomásra érkeztünk. Pálinkással gyalog mentünk a Kossuth Lajos-tér felé. Ott még dolgoztak a gyorsvasút második szakaszán, amelynek befejező munkálataival egy év alatt 1955-re végeznek.

Halkan jegyezte meg:

— Azért mégis csak csuda nagy munka volt ez...

(sti).

Bohus Pál főmunkavezető, sztahanovista.

Kurlik Imre ezüst érdemrendes sztahanovista keszonmester.

Szécsi Imre, a 6-os munkahely építésvezető főmérnöke.

Csihar István keszonzsilipes a Rákóczi-úti munkahelyen dolgozók egészségét védi.

Szalontai István keszonkőműves sztahanovista.

Málik Imre kovács. Százötven százalékos teljesítményével sztahanovista jelölt.

Végállomás: Népstadion

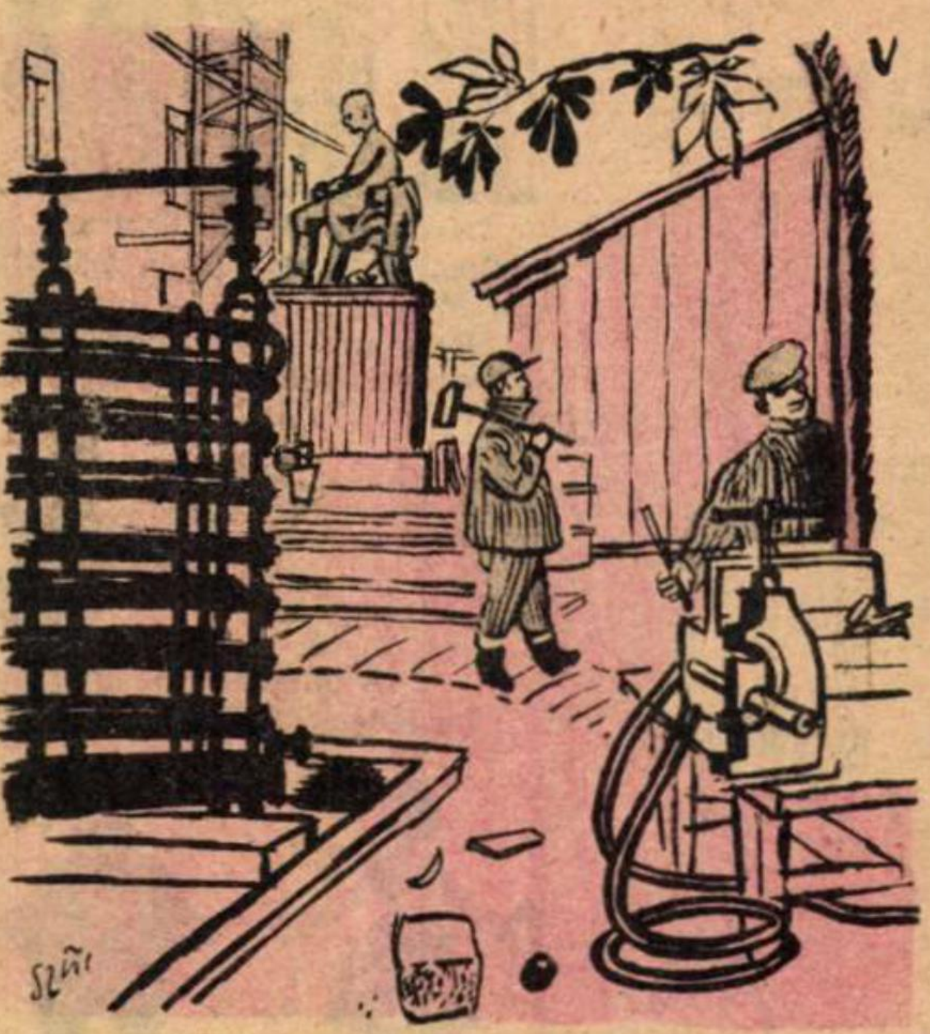
A végállomás épületének betonváza készen áll. Húsz darab egyszerű négy-ötemeletes ház kényelmesen elférne benne.

A földmunkát olyan kotrógép végzi, amely egy-egy harapásra másfél tonna földet emel ki és rak teherautóra. Egy autó — két harapás és mehet.

Ez az egyetlen hely, ahol a földalattit a felszínhez közel építik. A teljes forgalmú utcát a bedűléstől tizenhatmázsás larssenpallók védik.

A larssen-pallókat huszonkét méter magas állványról két és féltonnás kos veri be a földbe.

A munkahely réme a hatalmas, kandúrnagyságú patkány, amely egy használaton kívül helyezett csatornába befalazva, rejtélyes körülmények között húsz évet élt. A kotrógép összezúzta a csatornát. A patkány kiszabadult és azóta ott él valahol a munkahely törmelékei, hulladékai között. A hajtóvadászatok alkalmával a dolgozók összeszedik a még felhasználható ócskavasat. Így lett a patkány akaratlanul is részese a „gyűjtsd az ócskavasat"-akciónak.

A Batthyány-téren Kölcsey bekerített szobra körül folyik az építkezés. Most csak a Gyorsvasút dolgozói láthatják a szobrot: ha az építkezés befejeződik, Kölcsey szobra és a Batthyány-téri állomás egyformán a tér látványossága lesz.

Felső Imre brigádvezető régebben főpincér volt. Így nem csoda, hogy amikor élenjáró brigádjával végez az egyik műszakkal és feljön a mélyből, így írja össze a teljesítményt: „Volt 1 ácsolatbeállítás, 16 köbméter földkitermelés, 60 cm-es pajzselőrehajtás és 1 sor tübbingbeszerelés. Ez összesen annyi mint... annyi mint... a brigád első helyének biztosítása."

A MÉLYBEN

Budapesten városszerte sok helyen találunk elkerített tereket, amelyeken földhalmok, alkalmi házacskák, lázas sürgés-forgás és egy rejtelmes toronyszerű építmény látható. A kapu fölé ez van kiírva:

Földalatti Vasút
Épül az 5 éves tervben

Furcsa építkezés ez. Munkások ezrei dolgoznak a város alatt sokemeletnyi mélységben. A termelés célja: többmillió köbméter föld kibányászása, eredménye: egy hatalmas alagút ürege.

Hogyan épül a földalatti? Ez a kérdés Budapesten, de egész Magyarországon sok embert foglalkoztat. Miközben felhúztuk a munkaruhát, a gumicsizmát és a ruha tetejére felvettük a vízhatlan óvóöltözetet (amely olyan kemény, mint a bádog), és fejünkbe nyomták a bányászsapkát, azt tűztük ki magunk elé célul, hogy erre a kérdésre megfelelünk.

A Vérmezőn voltunk. Itt sziklatalajban folyik a munka, a vízbőség nem olyan nagy, mint Pesten, nincs szükség keszonra, sűrített levegőre. (A keszon: vashordó, amely alatt az aknában és a tárnákban sűrített levegő nyomja vissza a földből előtörő vizet. A keszonban a légnyomás 1,5—2 atmoszféra. Az egészséges emberi szervezet ezt a nyomást könnyen elviseli.)

Nagy sziklahalmok között van az akna bejárata. Bebújtunk a lyukon és létrafokokat éreztünk a talpunk alatt. Lenéztünk és csak deszkapallókat láttunk itt-ott, de alatta újabb mélységet, deszkapallót, mélységet, deszkapallót, aztán a mélység már csak mint távoli sötét árnyék bukkant fel előttünk apró, imbolygó fényeivel. Másztunk a létrán, egyre másztunk lefelé. A fordulók után újabb létrák következtek és a létrák után újabb fordulók, míg végül leértünk az alsó táróba. Facölöpökkel feltámasztott folyosó tárult elénk, amelynek alján két vassínen szállítják a csilléken a kitermelt sziklát a felvonóhoz. A sínek mentén haladtunk előre és kisvártatva elértünk a tárna végébe, ahol robbantással, légkalapáccsal fúrják magukat előre, mindig beljebb a föld gyomrába a földalatti vasútépítés fáradhatatlan, minden nehézséget leküzdő, dolgozói.

Az alsó táró felett halad párhuzamosan a felső. Itt már téglával kiépített boltívek mutatják, hogy körvonalaiban milyen is lesz négy év mulva a földalatti gyorsvasút.

Ha nem ezt az egyetlen oldalt, de az egész Ludas Matyit a földalatti problémáival, érdekességeivel akarnánk megtölteni, akkor se tudnánk kimerítő képet adni erről a hatalmas alkotásról és az alkotókról, akik erejüket és ügyességüket nem kímélve, a mérnököktől a segédmunkásokig a maguk ügyének tekintik a nagy művet, a budapesti földalatti gyorsvasutat.

Így hát meg kell elégedniök annyival, hogy kívül csuromvizesen a csepegő talajvíztől, de belül forró örömmel másztuk meg ismét a himbálódzó létrákat, mert a létrák helyébe mozgólépcsőt képzeltünk és a sivár akna, a felvonó nyikorgása helyébe a moszkvai Metro jólismert képeit.

Be kell vallanunk: büszkék voltunk.

O. Gy.

A márkusparki munkahely keszonmesterének van egy játékos kutyája. A tanulékony állatot arra is megtanítják, hogyha elhagyja ólját, táblát tegyen lakosztálya ajtajára.

Goszler Gyula, az építkezés vezérigazgatója.

Jövőhéten: a tószegi GÉPÁLLOMÁSON